2025/14

8.1.2025

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/14,

19. detsember 2024,

mis käsitleb üldkasutatavatel teedel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitust ja turujärelevalvet ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/42/EÜ ([3]) kohaldamisalasse kuuluvate iseliikuvate masinatega, mis on projekteeritud või valmistatud töö tegemiseks (edaspidi „väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad“), võib olla vaja aeg-ajalt või regulaarselt liigelda üldkasutatavatel teedel, peamiselt selleks, et liikuda ühest töökohast teise.

(2) Käesolev määrus hõlmab üksnes iseliikuvaid masinaid. Käesolev määrus ei hõlma pukseeritavaid masinaid, sest selliseid seadmeid pukseerivad tavaliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/858 ([4]) kohaldamisalasse kuuluvad mootorsõidukid. Sellised masinad peaksid olema hõlmatud määrusega (EL) 2018/858, millega reguleeritakse mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust. Komisjon peaks tegelema vajadusega kehtestada määruse (EL) 2018/858 alusel üksikasjalikud tehnilised nõuded, mis on seotud pukseeritavate masinate erikategooria liiklusohutusega selles ulatuses, milles kehtivate normide kohaselt selliste masinate suhtes selliseid nõudeid ei kohaldata.

(3) Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate projekteerimise ja valmistamise teatavad aspektid on juba hõlmatud liidu ühtlustamisõigusaktidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1628, ([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/14/EÜ, ([6]) direktiiviga 2006/42/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividega 2014/30/EL ([7]) ja 2014/53/EL ([8]).

([1]) ELT C 293, 18.8.2023, lk 142.
([2]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. detsembri 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 24).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).
([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).
([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/14/EÜ välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta (EÜT L 162, 3.7.2000, lk 1).
([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/30/EL elektromagnetilist ühilduvust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 79).
([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.5.2014, lk 62).

(4) Liikurmasinate ohutuse küsimuses on peamine õigusakt, mida kohaldatakse nende masinate suhtes turule laskmisel, direktiiv 2006/42/EÜ. Selles on sätestatud olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded, mis hõlmavad liikurmasinate maastikusõidu funktsioone, nagu aeglustamine, peatumine, pidurdamine, juhikohad ja turvasüsteemid. Samas käsitlevad selle direktiivi olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded üksnes töötavate masinate ohutust, mitte aga üldkasutatavatel teedel liiklevate masinate ohutusaspekte.

(5) Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate liiklusohutust käsitlevate ühtlustatud normide puudumise tõttu kannavad ettevõtjad, kes toodavad või teevad turul kättesaadavaks väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, märkimisväärseid kulusid, mis on tingitud liikmesriikide erinevatest regulatiivsetest nõuetest. Lisaks ei ole nende masinate liiklusohutus kogu liidu territooriumil ühtlaselt tagatud. Seetõttu on vaja liidu tasandil kehtestada väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele ühtlustatud liiklusohutusnormid.

(6) Siseturu arendamise ja toimimise huvides on asjakohane luua ühtlustatud tüübikinnitussüsteem ja üksiksõiduki kinnituse süsteem üldkasutatavatel teedel liiklemiseks mõeldud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate liiklusohutuse tarbeks.

(7) Käesoleva määruse eesmärk on maandada riske, mis on seotud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ettenähtud liiklemisega üldkasutatavatel teedel. Seega tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mida praktikas ei kavandata kasutada liiklemiseks üldkasutatavatel teedel.

(8) Kuna käesoleva määruse eesmärk on maandada riske, mis tulenevad selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate liiklemisest teedel, mis on projekteeritud ja valmistatud töö tegemiseks, mitte inimeste, loomade või kaupade veoks, välja arvatud masina tööd võimaldavate materjalide vedu, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada masinate suhtes, mille ainus eesmärk on üksnes inimeste, loomade või kaupade vedu. Seepärast ei kohaldata käesolevat määrust uute isiklike liikumisvahendite suhtes (näiteks seisu- või isteasendiga elektritõukerattad, pedaal-elektrirattad, sh elektriajamiga jalgrattad ja kaubaveojalgrattad, tasakaaluliikurid, sh isetasakaalustuvad isiklikud liikumisvahendid ja hõljuklauad, elektrilised monorattad, elektrirulad ja üherattalised tasakaaluliikurid).

(9) Kuna käesoleva määruse eesmärk on käsitleda selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate liiklemist teedel, mis on projekteeritud ja valmistatud töö tegemiseks, mitte töötajate veoks, jäetakse käesoleva määruse kohaldamisalast välja ka liikurmasinad, millel on rohkem kui kolm istekohta, kaasa arvatud juhiiste. Mis tahes kohta tuleks käsitada istekohana, kui see on ette nähtud kasutamiseks siis, kui väljaspool teid kasutatav liikurmasin liigub üldkasutatavatel teedel ja seda saab sellisena mõistlikult kasutada, ning see võimaldab istuda 5. protsentiili täiskasvanud naisel.

(10) Käesolev määrus peaks hõlmama üksnes väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, mis on mõeldud liiklema üldkasutatavatel teedel ja mis lastakse turule pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva ning mis on kas uued väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mille on tootnud liidus asuv tootja, või kolmandast riigist imporditud uued või kasutatud väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad.

(11) Käesolevat määrust tuleks kohaldada väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes, mis on mõeldud liiklemiseks üldkasutatavatel teedel, olenemata nende jõuseadmest, ning seetõttu tuleks seda kohaldada ka elektri- ja hübriidmasinate suhtes. Käesolev määrus ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2023/1230 ([9]) sätestatud elektriajamitega seotud elektriohutusnõuete kohaldamist.

(12) Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turu valdava osa moodustavad aeglased väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad. Lisaks kehtib mõnes liikmesriigis maanteel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes kiirusepiirang 40 km/h. Liiatigi, kuna liiklusohutuse riskid on võrdelised liikumiskiirusega, oleks ebajärjekindel, kui raamistik, mis käsitleb üksnes väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ja mitte tavasõidukitega seotud riske,

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2023. aasta määrus (EL) 2023/1230, mis käsitleb masinaid ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ ja nõukogu direktiiv 73/361/EMÜ (ELT L 165, 29.6.2023, lk 1).

hõlmaks kas kiireid väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid või väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, mille kiirus ei ületa 6 km/h. Seetõttu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada liikurmasinate suhtes, mille valmistajakiirus ei ole suurem kui 6 km/h või on suurem kui 40 km/h.

(13) Teatavatel täpselt kindlaks määratud juhtudel peaks tootjatel olema võimalus kasutada riiklikke süsteeme, ELi tüübikinnitust või ELi üksiksõiduki kinnitust. Võttes arvesse selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate prototüüpide, mida tootja vastutusel kasutatakse teedel konkreetsete arendustöö katseprogrammide või välikatsete läbiviimiseks, elanikkonnakaitses, tuletõrjes ja korrakaitsejõududes kasutamiseks projekteeritud ja valmistatud või kohandatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ning peamiselt karjäärides või lennujaamades kasutatavate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate eripärasid, on asjakohane näha tootjate jaoks ette paindlikkus nende taotletava kinnituse süsteemi osas.

(14) See võib nii olla ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul, kes toodavad väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, mille turul kättesaadavaks tehtud, registreeritud või kasutusele võetud tüübi ühikute arv ei ole aastas ja igas liikmesriigis suurem kui 70 ühikut tüübi kohta.

(15) Kuigi liikmesriikidel on võimalik kehtestada riiklikud süsteemid põhjendustes 13 ja 14 kirjeldatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate jaoks, peaksid liikmesriigid, kes sellist süsteemi ei ole kehtestanud, nõudma tootjatelt selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate puhul käesoleva määruse järgimist. Lisaks peaksid liikmesriigid, kes on sellise süsteemi kehtestanud, võimaldama tootjatel vaba liikumise huvides otsustada järgida käesolevat määrust.

(16) Kuna teatavatel juhtudel ei ole väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad oma suurte mõõtmete tõttu üldkasutatavatel teedel piisavat manööverdamisvõimelised või nad võivad oma liiga suure massi, teljekoormuse või maapinnale avaldatava kontaktsurve tõttu kahjustada üldkasutatavate teede või muu maanteetaristu pinda või on neil teedel kasutamiseks mõeldud täisautomaatsed juhtimissüsteemid, on asjakohane anda liikmesriikidele kaalutlusõigus keelata selliste masinate liiklemine üldkasutatavatel teedel või registreerimine, isegi kui need on saanud käesoleva määruse kohaselt tüübikinnituse. Liikurmasinate puhul ühtlustamise kõrge taseme tagamiseks kogu liidus on oluline, et liikmesriigid keelaksid ainult piiratud arvu masinate liiklemise üldkasutatavatel teedel. Seetõttu peaksid nii liikmesriigid kui ka komisjon kehtestama piisavalt kõrged künnised, et lubada võimalikult paljudel tüübikinnitusega masinatel liidu territooriumil üldkasutatavatel teedel liigelda.

(17) Selleks et minimeerida inimeste vigastuste ja maanteetaristu kahjustamise ohtu, kui väljaspool teid kasutatav liikurmasin liikleb üldkasutataval teel, tuleks kehtestada tehnilised nõuded. Tehnilised nõuded peaksid hõlmama liiklusohutusega seotud teemasid, nagu sõiduki konstruktsiooni terviklikkus, maksimaalne valmistajakiirus, kiirusregulaator, kiiruspiirikud ja kiirusmõõdik, piduriseadmed, roolisüsteem, vaateväli ning massid ja mõõtmed. Tehniliste nõuete puhul tuleks arvesse võtta masina funktsiooni ja väljaspool teid kasutatava liikurmasina maanteesõidufunktsiooni vahelist koostoimet. Selleks et need tehnilised nõuded oleksid piisavalt tulevikukindlad, võib komisjon kehtestada normid tehnika ja teaduse arengust tulenevate lisanõuete kohta, mis puudutavad selliseid elemente nagu juhiabisüsteemid ning automatiseeritud ja kaugjuhitavad juhtimissüsteemid.

(18) Ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks tuleks käesoleva määrusega lubada kasutada väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates osi ja eraldi seadmestikke, millele on antud tüübikinnitus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 167/2013 ([10]) või määrusele (EL) 2018/858.

(19) Kõik tarne- ja turustusahelas osalevad ettevõtjad peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nad teevad turul kättesaadavaks üksnes käesoleva määrusega kooskõlas olevad väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad. Seetõttu on vaja ette näha selge ja proportsionaalne kohustuste jagunemine, mis vastab iga ettevõtja osale tarne- ja turustusahelas.

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 1).

(20) ELi tüübikinnitussüsteemi üks nurgakivi on toodangu vastavuse järelevalve kord, mille nõuetekohase rakendamise ja toimimise tagamiseks peaks selleks määratud pädev asutus või nõuetekohaselt kvalifitseeritud tehniline teenistus tootjaid korrapäraselt kontrollima. Sellisele kontrollimisele määratava toodangu hulk peaks olema proportsionaalne vastava tootmismahuga. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustel on vajalikud vahendid, näiteks piisavad eelarve-, inim- ja materiaalsed ressursid, sealhulgas piisav arv pädevaid töötajaid, ning piisavad eksperditeadmised, menetlused ja muu kord, et kasutada neile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 ([11]) artikliga 14 antud volitusi.

(21) Õiguskindluse tagamiseks on vajalik selgitada, et määruses (EL) 2019/1020 sätestatud norme turujärelevalve ja turule sisenevate toodete kontrolli kohta kohaldatakse käesoleva määrusega hõlmatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes ja seoses käesolevas määruses kehtestatud tehnilistes nõuetes käsitletud või hõlmatud aspektidega, ning muuta seetõttu määruse (EL) 2019/1020 I lisa, et kanda sellesse lisasse viited käesolevale määrusele.

(22) Liidus peaks väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate osas olema kindlaks määratud ettevõtja, kelle poole turujärelevalveasutused saaksid taotlustega pöörduda, sealhulgas teabetaotlusega toote vastavuse kohta käesoleva määruse nõuetele, ning kes saaks teha turujärelevalveasutustega koostööd tagamaks, et nõuetele mittevastavuse korral võetakse viivitamata parandusmeetmeid. Ettevõtja, kes peaks neid ülesandeid täitma, on tootja või tootja poolt selleks volitatud esindaja. Tootja peaks tagama, et volitatud esindaja määratakse alati sellisel perioodil, mil tootjal on käesoleva määruse kohane ELi tüübikinnitus või ELi üksiksõiduki tüübikinnitus.

(23) Selleks et tagada ELi tüübikinnitusmenetluse ja ELi üksiksõiduki kinnituse menetluse ning käesoleva määruse teatavate haldussätete ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([12]).

(24) Liikmesriikide ametiasutuste omavaheline tihedam kooskõlastamine teabevahetuse ja koordineeritud hindamiste kaudu, mida juhib koordineeriv ametiasutus, on põhialus, mis võimaldab tagada siseturul tervisekaitse ja turvalisuse ühtlaselt kõrge taseme. See viib ka liikmesriigi tasandil nappide ressursside tõhusama kasutamiseni. Selleks tuleks parimate tavade edendamiseks luua õigusaktide täitmise tagamise alase teabe vahetamise nõuandefoorum, et liikmesriigid ja komisjon saaksid vahetada teavet ja kooskõlastada käesoleva määruse täitmise tagamisega seotud tegevusi. Võttes arvesse sellise foorumi loomist ja selle ülesandeid, ei tohiks olla tarvidust luua eraldi haldustegevuse koordineerimisrühma, nagu on nõutud määruse (EL) 2019/1020 artikli 30 lõikes 2. Foorumit tuleks siiski käsitada haldustegevuse koordineerimisrühmana kõnealuse määruse artiklis 29 osutatud liidu toodete nõuetele vastavuse võrgustiku tähenduses.

(25) Käesoleva määruse täiendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses meetoditega, mille alusel määratakse kindlaks: künnised, mida võidakse rakendada väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate liiga suurte mõõtmete ja massi, teljekoormuste või maapinna kontaktrõhu suhtes; tehniliste nõuete üksikelementide kohaldatavuse suhtes; üksikasjalike tehniliste nõuete kohaldatavuse, katsemenetluste ja katsemeetodite kohta; virtuaalse katsetamise kohta ning tootmise nõuetele vastavusega seotud korralduse ja tehniliste teenistustega seotud üksikasjalike normide kohta. On eriti oluline, et komisjon viib oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viiakse läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([13]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

([13]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(26) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise eest, ning kehtestama kõik vajalikud meetmed nende täitmisele pööramiseks. Need karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(27) Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse toimimise kohta ning, lähtudes liikmesriikide esitatud teabest, kaaluma vajaduse korral uuesti küsimust, kas esitada eraldi seadusandlik ettepanek või pikendada riiklike tüübikinnituste üleminekuperioodi.

(28) Et võimaldada liikmesriikidel ja nende ametiasutustel ning ettevõtjatel valmistuda käesolevas määruses sisalduvate uute normide kohaldamiseks, tuleks määrata õigusakti jõustumisest hilisem kohaldamise alguskuupäev. Samuti on vaja ette näha üleminekuperiood, mis võimaldaks tootjatel selle aja jooksul asuda täitma käesoleva määruse sätteid ja kasutama vaba liikumise eeliseid või asuda järgima liikmesriikide asjakohaseid õigusakte tüübikinnituse kohta.

(29) Selleks et hõlbustada käesolevas määruses kehtestatud ühtlustatud sätete rakendamist, peaksid liikmesriigid pärast selle jõustumist hoiduma üleminekuperioodil üldkasutatavatel teedel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitust käsitlevate selliste uute riiklike tehniliste normide vastuvõtmisest, mis ei ole kooskõlas käesoleva määruse normidega. Üleminekuperioodi tuleks kohaldada ainult nende liikmesriikide suhtes, kus kehtivad sel ajavahemikul olemasolevad või uued riiklikud tehnilised normid üldkasutatavatel teedel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnituse kohta.

(30) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) tunnustatud põhimõtteid. Sellest tulenevalt tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega, eelkõige õigusega era- ja perekonnaelu austamisele, mis hõlmab õigust kodu austamisele kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 7.

(31) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on uute üldkasutatavatel teedel liiklemiseks mõeldud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ELi tüübikinnituse ja ELi üksiksõiduki kinnituse ühtlustatud tehniliste nõuete, haldusnõuete ja -korra ning selliste liikurmasinate turujärelevalve normide ja -korra kehtestamine, ei suuda liikmesriigid üksi piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Selles artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vaja selle eesmärgi saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesolevas määruses sätestatakse kõigi uute üldkasutatavatel teedel liiklemiseks mõeldud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ELi tüübikinnituse, ELi üksiksõiduki kinnituse ning nende turule laskmise tehnilised nõuded, haldusnõuded ja -menetlused.

2. Käesolevas määruses sätestatakse ka väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turujärelevalve normid ja menetlused.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate (U-kategooria sõidukid) suhtes, kui need on turule lastud ja ette nähtud liiklemiseks aeg-ajalt või regulaarselt üldkasutataval teel koos juhiga või ilma.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

a) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mille maksimaalne valmistajakiirus on suurem kui 40 km/h;

b) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mille maksimaalne valmistajakiirus ei ole suurem kui 6 km/h;

c) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, millel on rohkem kui kolm istekohta, kaasa arvatud juhiiste;

d) direktiivi 2006/42/EÜ artikli 2 punktis a määratletud masinad, mis on ette nähtud peamiselt ühe või mitme inimese, looma või mis tahes kaupade veoks, välja arvatud tööks vajalikud seadmed või abiseadmed, tööst või vaheladustamisest tulenevad või selleks vajalikud materjalid või ehitusplatsidel veetavad materjalid;

e) eranditult määruse (EL) nr 167/2013, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 168/2013 ([14]) või määruse (EL) 2018/858 kohaldamisalasse kuuluvad sõidukid, sealhulgas mootorsõidukid, traktorid, haagised, kahe- või kolmerattalised sõidukid, nelirattad ja vahetatavad pukseeritavad seadmed;

f) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mis on turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud enne 29. jaanuari 2028.

3. Järgmiste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate puhul võib tootja otsustada taotleda ELi tüübikinnitust, taotleda ELi üksiksõiduki kinnitust või järgida asjakohast liikmesriigi õigust, kui see on asjakohane:

a) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mille arv tüübi kohta ei ületa 70 ühikut aastas ja igas liikmesriigis;

b) selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate prototüübid, mis on mõeldud kasutamiseks tootja vastutusel konkreetsete arendustöö katseprogrammide või välikatsete läbiviimiseks, kui need on spetsiaalselt projekteeritud ja valmistatud selleks otstarbeks;

c) väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mis on projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks peamiselt karjäärides või sadamates või lennujaamarajatistes;

d) elanikkonnakaitses, tuletõrjes ja korrakaitsejõududes kasutamiseks projekteeritud ja valmistatud või kohandatud sõidukid.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „väljaspool teid kasutatav liikurmasin“ – direktiivi 2006/42/EÜ kohaldamisalasse kuuluv iseliikuv jõuseadmega masin, mis on projekteeritud ja valmistatud töö tegemiseks;

2) „uus väljaspool teid kasutatav liikurmasin“ – väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mida ei ole kunagi liidus turule lastud;

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

3) „süsteem“ – seadmete kogum, mis on ühendatud väljaspool teid kasutatavas liikurmasinas ühe või mitme konkreetse ülesande täitmiseks ja mis peab vastama tehnilistele nõuetele;

4) „täisautomaatne juhtimissüsteem“ – väljaspool teid kasutatava liikurmasina juhtimissüsteem, mis on projekteeritud ja valmistatud autonoomseks liikumiseks ilma juhi järelevalveta;

5) „osa“ – seadis, mis on ette nähtud olema väljaspool teid kasutatava liikurmasina osa ja millele saab anda liikurmasinast sõltumatu tüübikinnituse;

6) „eraldi seadmestik“ – seadis, mis on ette nähtud olema väljaspool teid kasutatava liikurmasina osa ja millele saab anda eraldi tüübikinnituse;

7) „ELi tüübikinnitus“ – tüübikinnitusasutuse tõend selle kohta, et väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüüp vastab käesoleva määruse asjakohastele sätetele;

8) „ELi üksiksõiduki kinnitus“ – tüübikinnitusasutuse väljastatud kinnitus selle kohta, et konkreetne väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mis on ainulaadne või mitte, vastab käesoleva määruse asjakohastele sätetele;

9) „turujärelevalveasutus“ – liikmesriigi ametiasutus, mis vastutab liikmesriigi territooriumil turujärelevalve eest;

10) „tüübikinnitusasutus“ – liikmesriigi ametiasutus, millest liikmesriik on komisjonile teatanud ja mille pädevusse kuuluvad väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitustunnistuste andmine ja vajaduse korral tühistamine või andmata jätmine, tegutsemine teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutuste kontaktpunktina, tehniliste teenistuste määramine ja tootja kohustuste täitmise tagamine seoses toodangu vastavusega;

11) „liikmesriigi ametiasutus“ – liikmesriigi tüübikinnitusasutus või mõni muu asutus, mis on kaasatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turujärelevalve, piirikontrolli või registreerimise menetlustesse ning vastutab nende menetluste eest;

12) „tehniline teenistus“ – sõltumatu organisatsioon või asutus, mille tüübikinnitusasutus on määranud katseid tegevaks laboriks või toodangu vastavuse hindamise organiks, kes tegeleb alghindamisega ja teeb tüübikinnitusasutuse nimel muid katseid või kontrollimisi, kuigi neid ülesandeid võib täita ka tüübikinnitusasutus ise;

13) „tootja“ — füüsiline või juriidiline isik, kes valmistab väljaspool teid kasutatava liikurmasina või laseb selle projekteerida või valmistada ja kes turustab asjaomast liikurmasinat selle isiku nime või kaubamärgi all;

14) „tootja esindaja turujärelevalveasutuse ees“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kelle tootja on nõuetekohaselt määranud täitma artiklis 9 osutatud ülesandeid;

15) „tootja esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kelle tootja on lepingu alusel nõuetekohaselt määranud täitma kõiki ELi tüübikinnitusega seotud tootja kohustusi ja viima läbi asjakohaseid menetlusi, sealhulgas artiklites 18, 19 ja 22 sätestatud ülesandeid; kõnealune leping tuleb esitada kinnitusasutuse nõudmise korral;

16) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule kolmandas riigis toodetud väljaspool teid kasutatava liikurmasina;

17) „turustaja“ – edasimüüja või muu turustusahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb väljaspool teid kasutatava liikurmasina turul kättesaadavaks;

18) „ettevõtja“ – tootja, tootja esindaja turujärelevalveasutuse ees, importija või turustaja;

19) „turule laskmine“ – väljaspool teid kasutatava liikurmasina liidu turul esimest korda kättesaadavaks tegemine;

20) „turul kättesaadavaks tegemine“ – väljaspool teid kasutatava liikurmasina tasu eest või tasuta tarnimine turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks või kasutamiseks;

21) „kasutuselevõtt“ – väljaspool teid kasutatava liikurmasina esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;

22) „registreerimine“ – halduslik loamenetlus seoses väljaspool teid kasutatava liikurmasina kasutuselevõtmisega liidus üldkasutatavatel teedel liiklemiseks, kaasa arvatud selle liikurmasina identifitseerimine ja sellele alalise või ajutise seerianumbri ehk nn registreerimisnumbri andmine;

23) „ELi tüübikinnitustunnistus“ – tüübikinnitusasutuse väljastatud dokument, mis tõendab, et väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüüp on saanud käesoleva määruse kohase tüübikinnituse;

24) „ELi üksiksõiduki kinnitustunnistus“ – tüübikinnitusasutuse väljastatud dokument, mis tõendab, et konkreetne väljaspool teid kasutatav liikurmasin on saanud käesoleva määruse kohase üksiksõiduki kinnituse;

25) „vastavustunnistus“ – tootja poolt käesoleva määruse kohaselt välja antud dokument, mis tõendab, et toodetud väljaspool teid kasutatav liikurmasin vastab tüübikinnituse saanud liikurmasina tüübile;

26) „väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüüp“ – väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate konkreetne rühm, sh nende masinate variandid ja variantide versioonid, mis ei erine üksteisest vähemalt järgmistes olulistes aspektides:

    a) tootja;

    b) tootja antud tüübitähis;

    c) olulised konstruktsiooni- ja tehnilised tunnused;

    d) täisraam, poolraam või liigendraam (ilmsed ja põhilised erinevused);

27) „variant“ – sama tüüpi väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mis ei erine üksteisest vähemalt järgmistes aspektides, kui see on kohaldatav:

    a) kere kontseptsioon või keretüüp;

    b) komplekteerimisetapp;

    c) jõuseade (sisepõlemismootor/hübriidmootor/elektriline/hübriidelektriline või muu);

    d) tööpõhimõte;

    e) veotelgede arv, asukoht, ühendusviis;

    f) jõuülekanne (tüüp);

    g) kaitsekonstruktsioonid;

    h) pidurdatavate telgede arv;

28) „variandi versioon“ – sõidukid, mis koosnevad infopaketis loetletud omaduste kombinatsioonist;

29) „tehnilised nõuded“ – artiklis 16 loetletud tehnilised nõuded;

30) „infopakett“ – artikli 20 lõikes 4 osutatud infopakett;

31) „ELi tüübikinnituse omanik“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on taotlenud ELi tüübikinnitust ja kellele on välja antud ELi tüübikinnitustunnistus;

32) „tõsist ohtu kujutav väljaspool teid kasutatav liikurmasin“ – väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mis asjakohase ohuhinnangu põhjal, kus on arvestatud ohu laadi ja selle esinemise tõenäosust, kujutab endast tõsist ohtu seoses selle ohutu liiklemisega üldkasutatavatel teedel ja muude käesoleva määrusega hõlmatud aspektidega;

33) „tagasivõtmine“ – meede, mille eesmärk on võtta turult tagasi väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mis on juba kasutajale kättesaadavaks tehtud;

34) „virtuaalne katsemeetod“ – arvutisimulatsioon, sealhulgas arvutused, millega näidatakse, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin vastab tehnilistele nõuetele, ilma et oleks vaja kasutada füüsilist sõidukit, süsteemi, osa või eraldi seadmestikku;

35) „istekoht“ – koht väljaspool teid kasutataval liikurmasinal, kus saab viibida üks istuv isik.

Artikkel 4

Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sõidukikategooria

Käesoleva määruse kohaldamisel kohaldatakse kõigi käesoleva määruse alusel tüübikinnituse saanud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes järgmist sõidukikategooriat: „U-kategooria“.

II PEATÜKK

KOHUSTUSED

Artikkel 5

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid asutavad või määravad käesoleva määruse kohaselt tüübikinnituse ja turujärelevalve küsimustes pädevad asutused. Liikmesriigid teatavad selliste asutuste asutamisest ja määramisest komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et nende tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustel on oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud vahendid.

3. Tüübikinnitusasutuse ja turujärelevalveasutuse asutamise või määramise teade peab sisaldama asutuse nime, aadressi, elektronposti aadressi ning vastutusvaldkonda. Komisjon avaldab tüübikinnitusasutuste ja turujärelevalveasutuste nimekirja ja andmed oma veebisaidil.

4. Liikmesriigid lubavad üksnes selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemist, registreerimist, kasutuselevõtmist või üldkasutatavatel teedel liiklemist, mis vastavad käesolevale määrusele.

5. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista käesoleva määrusega hõlmatud aspektides väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemist, registreerimist, kasutuselevõtmist või üldkasutatavatel teedel liiklemist, kui need liikurmasinad vastavad käesolevale määrusele.

6. Erandina lõikest 5 võivad liikmesriigid piirata selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate üldkasutatavatel teedel liiklemist või registreerimist või keelata nende liikurmasinate üldkasutatavatel teedel liiklemise või registreerimise, mis on saanud käesoleva määruse alusel tüübikinnituse ja mis vastavad vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) liiga suurte mõõtmete tõttu ei ole masina manööverdamisvõime üldkasutatavatel teedel piisav;

b) liiga suure massi, teljekoormuse või maapinnale avaldatava kontaktsurve tõttu võib masin kahjustada üldkasutatavate teede pinda või muud teetaristut;

c) maanteel kasutamise korral rakendatava täielikult automatiseeritud või kaugjuhitava juhtimissüsteemi tõttu kehtivad liikurmasina suhtes liikmesriigi liiklusseaduse kohased piirangud.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades käesoleva lõike kolmandas lõigus osutatud rakendusaktidega kehtestatava künniste kindlaksmääramise metoodika seoses väljaspool teid kasutatava liikurmasina maksimaalse lubatud täismassiga teel liiklemise puhul, teljekoormusega või maapinnale avaldatava kontaktsurvega, mille ületamisel loetakse selle liikurmasina mõõtmed, kaal ja mass käesoleva lõike esimese lõigu punktide a ja b tähenduses liiga suureks.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse selle metoodika kohased künnised. Need künnised võivad asjaomaste väljaspool teid kasutatavate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate eri rühmade puhul olla erinevad.

7. Liikmesriigid korraldavad ja teostavad turul olevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate üle turujärelevalvet ja kontrollivad neid kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 IV, V ja VII peatükiga.

8. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et turujärelevalveasutustel on liikmesriigi õiguse kohaselt õigus kasutada neile määruse (EL) 2019/1020 artikliga 14 antud volitusi.

Artikkel 6

Tüübikinnitusasutuste kohustused

1. Tüübikinnitusasutus tagab, et ELi tüübikinnitust taotlevad tootjad täidavad käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

2. Tüübikinnitusasutus annab tüübikinnituse vaid käesolevas määruses sätestatud nõuetele vastavale väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale.

3. Tüübikinnitusasutused täidavad oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi sõltumatult ja erapooletult. Nad teevad tõhusat ja tulemuslikku koostööd ning jagavad oma rolli ja ülesannetega seotud asjakohast teavet.

4. Selleks et turujärelevalveasutused saaksid teha kontrolle, teevad tüübikinnitusasutused turujärelevalveasutustele kättesaadavaks vajaliku teabe, mis on seotud vastavuskontrolli läbivate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitusega. See teave peab sisaldama vähemalt ELi tüübikinnitustunnistuses ja selle lisades sisalduvat teavet. Tüübikinnitusasutused esitavad nimetatud teabe põhjendamatu viivituseta turujärelevalveasutustele.

5. Kui tüübikinnitusasutust on teavitatud kooskõlas X peatükiga, et väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate puhul kahtlustatakse, et need kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta nõuetele, võtab ta kõik vajalikud meetmed välja antud tüübikinnituse läbivaatamiseks ning parandab või tühistab vajaduse korral tüübikinnituse, sõltuvalt ilmsiks tulnud kõrvalekallete põhjustest ja raskusastmest.

Artikkel 7

Tootjate üldised kohustused

1. Tootjad tagavad, et nende poolt turule lastav väljaspool teid kasutatav liikurmasin kas on sellist tüüpi, millele on antud ELi tüübikinnitus, ning see on projekteeritud ja toodetud vastavalt sellele tüübile või sellele on antud ELi üksiksõiduki kinnitus.

2. Tootjad tagavad, et nende poolt turule lastav ELi tüübikinnitusega väljaspool teid kasutatav liikurmasin kannab käesoleva määrusega nõutavat märgistusega andmesilti ning et sellega on kaasas vastavustunnistus.

Tootjad tagavad ka, et ELi tüübikinnitusega ja ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatava liikurmasina puhul, mille nad turule lasevad, on kasutajale mõeldud dokumendid, teave ja kasutusjuhend koostatud vastavalt käesoleva määruse nõuetele.

3. Turujärelevalve eesmärgil nimetavad väljaspool liitu asuvad tootjad endale ühe liidus asuva esindaja, kelleks võib olla artiklis 18 osutatud esindaja või muu esindaja. Tootja esindaja turujärelevalveasutuse ees täidab ülesandeid artiklis 9 sätestatud volituse piires.

4. Tootjad märgivad nende poolt turule lastud väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele, või kui see ei ole võimalik, tootega kaasasolevasse dokumenti, oma nimed, registreeritud kaubanimed või registreeritud kaubamärgid, postiaadressid ja meiliaadressid, mille kaudu saab nendega ühendust võtta. Tootjaga ühenduse võtmiseks antakse ainult üks aadress, mille esitab tootja. Kontaktandmed esitatakse kasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadavas keeles.

5. Tootjad vastutavad tüübikinnitusasutuse ees tüübikinnitusmenetluse kõigi aspektide ja toodangu vastavuse tagamise eest, olenemata sellest, kas nad on otseselt kaasatud väljaspool teid kasutatava liikurmasina valmistamise kõigisse etappidesse või mitte.

6. Tootjad tagavad menetlused, millega säilitatakse seeriatoodangu vastavus tüübikinnituse saanud tüübile. Väljaspool teid kasutatava liikurmasina konstruktsiooni või omaduste muudatusi, samuti muudatusi nõuetes, millele see masin vastavustunnistuse kohaselt vastab, võetakse arvesse V peatüki kohaselt.

7. Tootjad tagavad, et sel ajal, kui ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse saanud väljaspool teid kasutatav liikurmasin on nende vastutuse all ja see on kavas turul kättesaadavaks teha, ei ohusta väljaspool teid kasutatava liikurmasina ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesolevale määrusele.

8. Tootjad tagavad, et väljaspool teid kasutatava liikurmasina projekteerimisel ei kasutata strateegiaid ega muid vahendeid, mis muudavad katsemenetluste ajal avalduvaid omadusi nii, et see ei vasta enam käesoleva määruse nõuetele oludes, mille esinemist võib põhjendatult eeldada tavapärase töö korral.

Artikkel 8

Tootjate erikohustused

1. Tootjad, kellel on piisavalt alust uskuda, et ELi tüübikinnitusega või ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta käesolevas määruses kehtestatud nõuetele, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et viia kõnealune väljaspool teid kasutatav liikurmasin nõuetega vastavusse või, kui see on asjakohane, kõrvaldada toode turult või võtta see tagasi ning teavitada kasutajat kõnealusest nõuetele mittevastavusest.

Tootja teatab sellest viivitamata ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse andnud tüübikinnitusasutusele, esitades andmed nõuetele mittevastavuse ja võetud meetmete kohta.

2. Tootjad, kellel on piisavalt alust uskuda, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, kujutab endast tõsist ohtu, teatavad sellest viivitamata nende liikmesriikide tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustele, kus väljaspool teid kasutatav liikurmasin on turul kättesaadavaks tehtud, kirjeldades selle ohu üksikasju ja võimalikke parandusmeetmeid. Tootjad teavitavad kasutajat kõnealusest tõsisest ohust ja võetud parandusmeetmetest viivitamata asjakohaste vahendite abil.

3. Tootjad säilitavad infopaketti ja vastavustunnistuse koopiat tüübikinnitusasutustele ja turujärelevalveasutustele esitamiseks kümne aasta vältel pärast väljaspool teid kasutatava liikurmasina turule laskmist.

4. Tootja esitab liikmesriigi ametiasutusele selle põhjendatud nõudmisel ja tüübikinnitusasutuse vahendusel ELi tüübikinnitustunnistuse või ELi üksiksõiduki kinnituse tunnistuse koopia keeles, mis on kõnealusele asutusele kergesti arusaadav.

Tootjad teevad liikmesriikide ametiasutusega koostööd kõigi meetmete osas, mis võetakse vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artiklile 19, et kõrvaldada oht, mida põhjustavad tema väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad, mis on turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud.

5. Tootjad kontrollivad saadud kaebusi ohtude, võimalike vahejuhtumite ja nõuetele mittevastavuste kohta, mis on seotud nende poolt turule lastud väljaspool teid kasutatava liikurmasinaga.

Põhjendatud kaebuse korral teatavad tootjad sellest viivitamata oma turustajatele ja importijatele.

Tootjad säilitavad esimeses lõigus osutatud kaebuste andmeid, sealhulgas seonduva probleemi kirjeldust ja andmeid, mis on vajalikud asjaomaste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübi kindlakstegemiseks.

Artikkel 9

Tootja esindajate kohustused seoses turujärelevalvega

1. Tootja esindaja turujärelevalveasutuse ees täidab ülesandeid tootjalt saadud volituse piires. Volitus võimaldab esindajal teha järgmist:

a) omada juurdepääsu artiklis 19 nimetatud teatmikule ja vastavustunnistustele;

b) esitada tüübikinnitusasutusele või turujärelevalveasutusele selle põhjendatud nõudmise korral täieliku teabe ja dokumentatsiooni, mis on vajalik, et tõendada ELi tüübikinnitusega väljaspool teid kasutatava liikurmasina tootmise vastavust nõuetele kooskõlas käesoleva määrusega;

c) teha tüübikinnitusasutuse või turujärelevalveasutuse taotlusel selle asutusega koostööd mis tahes käesoleva määruse X peatüki kohaste meetmete osas, mis puudutavad tema volitusega hõlmatud väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid;

d) teavitada tootjat viivitamata kaebustest ja aruannetest, mis puudutavad vastava volitusega hõlmatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinatega seotud ohte, võimalikke intsidente või nõuetele mittevastavuse küsimusi;

e) lõpetada volitus karistuseta, kui tootja tegutseb vastupidiselt käesolevast määrusest tulenevatele kohustustele.

2. Tootja esindaja turujärelevalve asutuse ees, kes lõpetab volituse lõike 1 punktis e osutatud põhjusel, teatab sellest viivitamata ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

Artikkel 10

Importijate üldised kohustused

1. Importijad tagavad, et nende poolt turule lastav väljaspool teid kasutatav liikurmasin kas on sellist tüüpi, millele on antud ELi tüübikinnitus, ning see vastab selle tüübi nõuetele või sellele on antud ELi üksiksõiduki kinnitus.

2. Importijad tagavad, et nende poolt turule lastav ELi tüübikinnitusega väljaspool teid kasutatav liikurmasin kannab käesoleva määrusega nõutavat märgistusega andmesilti ning masinaga on kaasas tema vastavustunnistus.

Importijad tagavad ka, et nende poolt turule lastavate ELi tüübikinnitusega ja ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate dokumendid, teave ja kasutusjuhend kasutajale on koostatud vastavalt käesoleva määruse nõuetele ning artikli 7 lõigetes 3 ja 4 sätestatud kohustused on kohaldatavuse korral täidetud.

3. Importijad märgivad väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale, või kui see ei ole võimalik, selle pakendile või tootega kaasasolevasse dokumenti, oma nimed, registreeritud kaubanimed või registreeritud kaubamärgid, postiaadressid ja meiliaadressid, mille kaudu saab nendega ühendust võtta. Need importija esitatud aadressid osutavad ühele kontaktpunktile, mille kaudu saab importijaga ühendust võtta. Kontaktandmed esitatakse kasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadavas keeles.

4. Importijad tagavad, et sel ajal, kui ELi tüübikinnituse, või ELi üksiksõiduki kinnituse saanud väljaspool teid kasutatav liikurmasin on nende vastutuse all ja see on kavas turul kättesaadavaks teha, ei ohusta liikurmasina ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesoleva määruse asjakohastele sätetele.

Artikkel 11

Importijate erikohustused

1. Importijad ei tee käesolevas määruses kehtestatud nõuetele mittevastavaid väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid turul kättesaadavaks enne, kui sellised masinad on nõuetega vastavusse viidud.

2. Importijad, kellel on piisavalt alust uskuda, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta käesolevas määruses kehtestatud nõuetele, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et viia kõnealune väljaspool teid kasutatav liikurmasin nõuetega vastavusse, või kui see on asjakohane, kõrvaldada toode turult või võtta see tagasi.

3. Importijad, kellel on piisavalt alust uskuda, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, kujutab endast tõsist ohtu, teatavad sellest viivitamata tootjale ning nende liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja turujärelevalveasutustele, kus väljaspool teid kasutatav liikurmasin on turule lastud või kasutusele võetud.

Importija teavitab kõnealuseid asutusi ka igast võetud meetmest ja esitab üksikasjad tõsise ohu ja tootja võetud parandusmeetmete kohta.

4. Importijad säilitavad vastavustunnistuse koopiat tüübikinnitusasutustele ja turujärelevalveasutustele esitamiseks kümne aasta vältel pärast väljaspool teid kasutatava liikurmasina turule laskmist ning tagavad, et infopakett on kõnealustele asutustele selle aja jooksul nende nõudmise korral kättesaadav.

5. Importija esitab liikmesriigi ametiasutusele selle põhjendatud nõudmisel täieliku teabe ja dokumentatsiooni, mis tõendab väljaspool teid kasutatava liikurmasina vastavust, keeles, mis on kõnealusele asutusele kergesti arusaadav. Importija teeb kõnealuse asutuse taotlusel temaga koostööd mis tahes meetmete osas, mis võetakse, et kõrvaldada oht, mida põhjustab tema poolt turule lastud väljaspool teid kasutatav liikurmasin.

6. Importijad peavad arvestust nende poolt turule lastud väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid käsitlevate kaebuste ja tagasivõtmiste kohta ning teatavad turustajatele sellistest kaebustest ja tagasivõtmistest.

Artikkel 12

Turustajate üldised kohustused

1. ELi tüübikinnitusega või ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid turul kättesaadavaks tehes järgivad turustajad hoolikalt käesoleva määruse asjakohaseid sätteid.

2. Enne väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemist kontrollivad turustajad, et järgmised tingimused oleksid täidetud:

a) ELi tüübikinnitusega väljaspool teid kasutataval liikurmasinal on käesoleva määrusega nõutav märgistusega andmesilt;

b) ELi tüübikinnitusega väljaspool teid kasutatava liikurmasinaga on kaasas vastavustunnistus;

c) ELi tüübikinnitusega ja ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate dokumendid, teave ja kasutusjuhend on koostatud vastavalt käesoleva määruse nõuetele;

d) ELi tüübikinnitusega ja ELi üksiksõiduki kinnitusega väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes artikli 7 lõigetes 3 ja 4 ning artikli 10 lõikes 3 sätestatud asjakohased nõuded on täidetud.

3. Turustajad tagavad, et sel ajal, kui ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse saanud väljaspool teid kasutatav liikurmasin on nende vastutuse all, ei ohusta liikurmasina ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesolevale määrusele.

Artikkel 13

Turustajate erikohustused

1. Kui turustajatel on piisavalt alust uskuda, et nende vastutuse alla kuuluv väljaspool teid kasutatav liikurmasin ei vasta käesoleva määruse nõuetele, teatavad nad sellest tootjale, importijale ja ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse andnud tüübikinnitusasutusele ega tee kõnealust väljaspool teid kasutatavat liikurmasinat turul kättesaadavaks seni, kuni see on nõuetega vastavusse viidud.

2. Kui turustajatel on piisavalt alust uskuda, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta käesoleva määruse nõuetele, teatavad nad sellest tootjale, importijale ja ELi tüübikinnituse või ELi üksiksõiduki kinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

3. Turustajad, kellel on piisavalt alust uskuda, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, kujutab endast tõsist ohtu, teatavad sellest viivitamata tootjale, importijale ning nende liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja turujärelevalveasutustele, kus väljaspool teid kasutatav liikurmasin on turul kättesaadavaks tehtud.

Turustaja teavitab neid asutusi ka igast võetud meetmest ja esitab üksikasjad eeskätt tõsise ohu ja tootja võetud parandusmeetmete kohta.

4. Turustaja tagab liikmesriigi ametiasutuse põhjendatud nõudmisel, et tootja esitab liikmesriigi ametiasutusele artikli 8 lõikes 4 sätestatud teabe või et importija esitab liikmesriigi ametiasutusele artikli 11 lõikes 4 sätestatud teabe. Turustaja teeb kõnealuse asutuse taotlusel temaga koostööd mis tahes meetmete osas, mis võetakse vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artiklile 19, et kõrvaldada oht, mida põhjustab tema poolt turul kättesaadavaks tehtud liikurmasin.

5. Turustajad teatavad asjaomasele tootjale viivitamata kõikidest saadud kaebustest ohtude, võimalike vahejuhtumite ja nõuetele mittevastavuste kohta, mis on seotud nende poolt turul kättesaadavaks tehtud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinatega.

Artikkel 14

Juhtumid, mil importijate ja turustajate suhtes kohaldatakse tootjate kohustusi

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat tootjana ning tema suhtes kohaldatakse tootja kohustusi järgmistel juhtudel:

a) kui importija või turustaja kasutab väljaspool teid kasutatava liikurmasina turul kättesaadavaks tegemise, registreerimise või kasutuselevõtu korral oma nime või kaubamärki;

b) kui importija või turustaja muudab väljaspool teid kasutatavat liikurmasinat nii, et see võib mõjutada vastavust käesolevale määrusele.

Artikkel 15

Ettevõtjate identifitseerimine

Tüübikinnitusasutuse või turujärelevalveasutuse taotlusel annavad ettevõtjad 10 aasta vältel pärast väljaspool teid kasutatava liikurmasina turulelaskmist teavet alljärgneva kohta:

a) ettevõtja, kes on neile väljaspool teid kasutatava liikurmasina tarninud;

b) ettevõtja, kellele nad on väljaspool teid kasutatava liikurmasina tarninud.

Artikkel 16

Tehnilised nõuded liikurmasinatele, mis on mõeldud liiklemiseks üldkasutatavatel teedel

1. Väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad projekteeritakse, ehitatakse ja monteeritakse nii, et kui väljaspool teid kasutatav liikurmasin liikleb üldkasutataval teel, oleks sõitjate ja teiste inimeste vigastuste ning masinat ümbritseva maanteetaristu kahjustamise oht minimaalne.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike normide kohta, mis käsitlevad lõikes 1 sätestatud nõudeid järgmiste elementide puhul:

a) sõiduki struktuuri terviklikkus;

b) maksimaalne valmistajakiirus, kiirusregulaator, kiiruspiirik ja kiirusmõõdikud;

c) piduriseadmed;

d) roolisüsteem;

e) vaateväli;

f) klaasipuhastid;

g) klaaspinnad ja nende paigaldus;

h) kaudse nähtavuse seadmed;

i) valgustus, valgustusseadmete paigaldus ning visuaalsed hoiatusseadmed ja märgistused;

j) välispind ja lisaseadmed teel sõitmise korral kasutatavas asendis, kaasa arvatud tööseadmed ja liikuvad osad;

k) helisignaalseadmed ja nende paigaldus;

l) küttesüsteemid, jäite ja niiskuse eemaldamise süsteemid;

m) numbrimärkide kohad;

n) märgistusega andmesilt;

o) mõõtmed;

p) massid;

q) energiasalvestussüsteemid;

r) rehvid;

s) tagasikäik;

t) rööpmed;

u) mehaanilised haakeseadised;

v) juhi ja teiste sõitjate istekohad ja kinnitussüsteemid;

w) operaatori kasutusjuhendi lisad, milles käsitletakse spetsiaalselt kasutamist teel;

x) operaatori juhtimisseadmed.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktides võib sätestada üksikasjalikud õigusnormid mis tahes muude elementide kohta, kui see on vajalik teaduse ja tehnika arengu tõttu ning lõike 1 järgimise tagamiseks.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktid sisaldavad vajaduse korral üksikasjalikke õigusnorme ka järgmise kohta:

a) artikli 22 lõike 3 loetelust valitud katsemenetlused;

b) katsemeetodid;

c) esimeses lõigus loetletud elementidega seotud piirnormid või parameetrid;

d) väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale paigaldatavate seadmete või seadmete osade kirjeldus;

e) väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate eriomadused.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktides võib sätestada erinevad üksikasjalikud normid väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate eri rühmade jaoks ja täpsustatakse, kas nende sätteid kohaldatakse selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes, mis on ette nähtud liiklemiseks üldkasutatavatel teedel koos juhiga, ilma juhita või mõlemal viisil.

3. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tagab komisjon, et nendes delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded oleksid kooskõlas nõuetega, mida kohaldatakse väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes vastavalt muudele liidu õigusaktidele, eelkõige määrusele (EL) 2023/1230, ning täiendaksid neid. Nende delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel viib komisjon läbi asjakohased konsultatsioonid, muu hulgas asjaomaste sidusrühmadega.

Artikkel 17

Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemine, registreerimine või kasutuselevõtt

1. Väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, mis on mõeldud liiklemiseks üldkasutatavatel teedel, ei tehta turul kättesaadavaks, ei registreerita ega võeta kasutusele, kui nad ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

2. Väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad vastavad käesolevale määrusele üksnes juhul, kui selles kõnealuste masinate kohta sätestatud kohustused on täidetud.

III PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSMENETLUS

Artikkel 18

ELi tüübikinnituse taotlemine

1. Tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks esitab tüübikinnitusasutusele ELi tüübikinnituse taotluse ja artiklis 19 osutatud teatmiku.

Kui tootja on asutatud väljaspool liitu, määrab ta ühe liidus asuva esindaja, kes esindab seda tootjat tüübikinnitusasutuse ees. Liidus asutatud tootja võib sellise esindaja määrata.

2. ELi tüübikinnitus on menetlus, mille käigus antakse üheainsa toiminguga tüübikinnitus väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale tervikuna.

3. Konkreetse väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübi kohta esitatakse ainult üks ELi tüübikinnituse taotlus ainult ühes liikmesriigis ja ainult ühele tüübikinnitusasutusele.

4. Iga väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübi jaoks tüübikinnituse saamiseks esitatakse eraldi ELi tüübikinnituse taotlus.

Artikkel 19

Teatmik

1. Tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks esitab artikli 18 lõike 1 kohase ELi tüübikinnituse taotluse esitamisel tüübikinnitusasutusele teatmiku.

2. Teatmik sisaldab järgmist:

a) teabedokument;

b) kõik andmed, joonised, fotod ja muu asjakohane teave;

c) toodete turustamise tingimusi ühtlustavates liidu õigusaktides sätestatud ELi vastavusdeklaratsiooni koopia;

d) mis tahes teave, mida tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse taotluse menetlemise käigus nõuab.

3. Teatmik esitatakse paberkandjal või elektroonilisel kujul, kui tehniline teenistus ja tüübikinnitusasutus seda aktsepteerivad.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse teabedokumendi ja teatmiku näidis. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

IV PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSMENETLUSTE KÄIK

Artikkel 20

ELi tüübikinnitusmenetluste üldsätted

1. Tüübikinnitusasutused annavad igale väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübile ainult ühe ELi tüübikinnituse.

2. Tüübikinnitusasutused kontrollivad järgmist:

a) vastavus artiklis 23 osutatud tootmiskorralduse nõuetele ning

b) väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübi vastavus kohaldatavatele tehnilistele nõuetele.

Kui tüübikinnitusasutus leiab, et väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüüp, mis vastab asjakohastele tehnilistele nõuetele, kujutab endast sellest hoolimata tõsist ohtu, võib see asutus ELi tüübikinnituse andmisest keelduda. Sellisel juhul saadab ta viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja komisjonile üksikasjaliku toimiku, milles põhjendab oma otsust ja esitab oma järeldusi kinnitavad tõendid.

3. Tüübikinnitusasutus teatab ühise turvalise elektroonilise vahetussüsteemi kaudu viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele igast ELi tüübikinnituse andmata jätmisest või tühistamisest ning esitab sellise otsuse põhjendused.

4. Tüübikinnitusasutus koostab infopaketi, mis koosneb alljärgnevast:

a) teatmik koos katsearuannete ja kõigi muude dokumentidega, mille tehniline teenistus või tüübikinnitusasutus on oma ülesannete täitmise käigus sellele teatmikule lisanud;

b) sisukord, milles on loetletud infopaketi sisu sobilikult nummerdatuna ja kajastades ELi tüübikinnitusmenetluse järjestikuseid etappe, eelkõige läbivaatamise ja ajakohastamise kuupäevi.

Tüübikinnitusasutus hoiab esimeses lõigus osutatud infopaketis sisalduva teabe kättesaadavana kümme aastat pärast asjaomase ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu.

5. Komisjonil võib olla juurdepääs ühisele turvalisele elektroonilisele vahetussüsteemile, millele on osutatud lõikes 3 ning artikli 21 lõikes 3, artikli 26 lõikes 3 ja artikli 27 lõikes 5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse süsteemi kaudu kättesaadavaks tehtavate elektrooniliste dokumentide vorming, teabevahetusmehhanism, menetlused, mille kohaselt asutustele teatatakse ELi tüübikinnituse andmisest, muutmisest, andmata jätmisest ja tühistamisest, ning asjaomased turvameetmed. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 21

ELi tüübikinnitustunnistus

1. ELi tüübikinnituse andmise korral väljastab tüübikinnitusasutus tootjale või tema esindajale ELi tüübikinnituse saamiseks ELi tüübikinnitustunnistuse.

ELi tüübikinnitustunnistus kehtib sama kaua, kui ELi tüübikinnitus.

ELi tüübikinnituse muutmise korral muudab tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnitustunnistust.

2. ELi tüübikinnitustunnistus sisaldab järgmisi lisasid:

a) artikli 20 lõikes 4 osutatud infopakett;

b) katsetulemuste leht;

c) vastavustunnistust allkirjastama volitatud isiku nimi ja allkirja näidis ning avaldus selle isiku ametikoha kohta organisatsioonis;

d) täidetud vastavustunnistus.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse ühtlustatud nummerdussüsteem. ELi tüübikinnitustunnistused nummerdatakse nimetatud ühtlustatud nummerdussüsteemi järgi. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Tüübikinnitusasutus saadab ühe kuu jooksul ELi tüübikinnitustunnistuse väljastamisest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ühise turvalise elektroonilise vahetussüsteemi kaudu liikurmasina ELi tüübikinnitustunnistuse koopia koos selle juurde kuuluvate lisadega.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse ELi tüübikinnitustunnistuse näidis. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Iga liikurmasina puhul teeb tüübikinnitusasutus järgmised toimingud:

a) täidab kõik asjakohased ELi tüübikinnitustunnistuse osad, sealhulgas lisatud katsetulemuste lehe;

b) koostab infopaketi sisukorra;

c) väljastab viivitamata tootjale või tema esindajale ELi tüübikinnituse saamiseks täidetud tunnistuse koos selle lisadega.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse lõike 2 punktis b osutatud katsetulemuste lehe näidisvorm. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

6. Kui ELi tüübikinnitusele on artikli 30 kohaselt kehtestatud kehtivuspiirangud, märgitakse nimetatud piirangud ka ELi tüübikinnitustunnistuses.

7. Tüübikinnitusasutus määrab kindlaks kohaldatavate nõuete või õigusaktide loetelu ja lisab selle loetelu ELi tüübikinnitustunnistusele. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse selle loetelu näidis. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 22

Vastavuse tõendamine ELi tüübikinnituse saamiseks

1. ELi tüübikinnituse saamiseks tuleb tõendada väljaspool teid kasutatava liikurmasina vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele, eelkõige kohaldatavatele tehnilistele nõuetele.

2. Tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks tõendab vastavust kohaldatavatele tehnilistele nõuetele, esitades tehnilise dokumentatsiooni.

3. Lõikes 2 osutatud tehniline dokumentatsioon peab sisaldama tootja poolset nõuetele vastavuse deklaratsiooni või, kui käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on ette nähtud katsete tegemine, asjakohaseid katsearuandeid, mis on koostatud järgmiste katsemenetluste põhjal:

a) tootja tehtud katsed; käesolevas punktis nimetatud katsemenetluste puhul piirdub kinnitusasutuse vastutus kontrollimisega, kas nii deklaratsioon kui ka katsearuanded on toimikusse lisatud;

b) katsed, mille on teinud selleks määratud tehniline teenistus või artiklis 43 osutatud ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus;

c) katsed, mida teeb tootja selleks määratud tehnilise teenistuse järelevalve all, välja arvatud artiklis 43 osutatud ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus.

4. ELi tüübikinnituse andmisel väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele aktsepteeritakse osi või eraldi tehnilisi seadmestikke, millele on antud tüübikinnitus vastavalt määruses (EL) nr 167/2013 või määruses (EL) 2018/858 sätestatud menetlustele ja nõuetele, kui need osad või seadmestikud on väljaspool teid kasutatavasse liikurmasinasse nõuetekohaselt paigaldatud ja integreeritud ega mõjuta masina vastavust kohaldatavatele tehnilistele nõuetele.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse lõikes 3 osutatud katsearuannete vormi üldnõuded, millele need katsearuanded peavad vastama. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

6. Tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks teeb tüübikinnitusasutusele kättesaadavaks nii palju väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, kui on nõutud käesoleva määruse alusel vastu võetud asjakohastes delegeeritud õigusaktides, et teha nendes delegeeritud õigusaktides nõutud katsed.

Nõutud katsete tegemiseks kasutatakse väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, mis vastavad tüübikinnituse saamiseks esitatud tüübile.

Kokkuleppel tüübikinnitusasutusega võib tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks siiski valida väljaspool teid kasutatava liikurmasina, mis küll ei vasta asjaomasele tüübile, kuid milles on ühendatud mitmed nõutava toimivustaseme seisukohast kõige ebasoodsamad omadused. Valiku tegemisel võib otsustamise hõlbustamiseks kasutada virtuaalseid katsemeetodeid.

7. Kui tootja või tema esindaja ELi tüübikinnituse saamiseks seda taotleb, võib lõike 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud nõuete puhul kasutada tüübikinnitusasutuse nõusolekul alternatiivina lõikes 3 osutatud katsemeetoditele virtuaalseid katsemeetodeid.

8. Virtuaalsed katsemeetodid peavad vastama lõike 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud tingimustele.

9. Selleks et virtuaalsel katsetamisel saadud tulemused oleksid sama usaldusväärsed kui füüsilisel katsetamisel saadud tulemused, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, kehtestades nõuded, millele vastavust tohib virtuaalsete katsemeetoditega katsetada, ning tingimused, mille kohaselt tuleb virtuaalseid katseid teha.

Artikkel 23

Tootmiskorralduse nõuetele vastavuse kontrollimise kord

1. ELi tüübikinnitust andev tüübikinnitusasutus võtab tarvitusele vajalikud abinõud, et kontrollida otseselt, koostöös teise liikmesriigi tüübikinnitusasutusega või teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse poolt juba läbi viidud kontrollimise alusel, kas on kehtestatud sobiv tootmiskorraldus tagamaks tootmises olevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate vastavus kinnitatud tüübile ja dokumenteeritud kontrollikavadele, mis kooskõlastatakse iga tüübikinnituse puhul ELi tüübikinnituse omanikuga.

2. Selleks kontrollib tüübikinnitusasutus, kas ELi tüübikinnituse omanik on välja andnud piisaval hulgal artikli 28 kohaseid vastavustunnistuste näidiseid ning kas ELi tüübikinnituse omanik on teinud kõik vajaliku tagamaks, et vastavustunnistuste andmed on õiged.

3. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võtab seoses selle tüübikinnitusega tarvitusele vajalikud abinõud, et kontrollida otseselt, koostöös teise liikmesriigi tüübikinnitusasutustega või teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse poolt juba läbi viidud kontrollimise alusel, kas käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud korraldus on jätkuvalt piisav selleks, et tootmises olevad väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad vastaksid jätkuvalt tüübikinnituse saanud tüübile ning vastavustunnistused oleksid jätkuvalt kooskõlas artikliga 28.

4. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võib teha proovidega, mis on võetud ELi tüübikinnituse omaniku ettevõttes, sealhulgas tootmisrajatistes, kõiki kontrolle või katseid, mis on nõutavad ELi tüübikinnituse jaoks.

5. Kui ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus leiab, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kordi ei ole kehtestatud, need erinevad oluliselt kokkulepitud meetmetest ja kontrollikavadest või et neid ei peeta enam piisavaks, ehkki tootmine jätkub, võtab kõnealune tüübikinnitusasutus kasutusele vajalikud abinõud, et tagada toodangu vastavuse menetluse nõuetekohane järgimine, või tühistab tüübikinnituse. Tüübikinnitusasutus võib otsustada võtta kõik vajalikud X peatüki kohased parandus- või piiravad meetmed.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte tootmise nõuetega kooskõla puudutava üksikasjaliku korralduse kohta, näiteks konkreetsete tingimuste kohta, mille puhul tüübikinnitusasutused ei või keelduda teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse poolt juba tehtud kontrolli aktsepteerimisest.

V PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSE MUUTMINE

Artikkel 24

Üldsätted

1. ELi tüübikinnituse omanik teatab ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele viivitamata igast muudatusest infopaketi andmetes.

2. Tüübikinnitusasutus otsustab, millist artiklis 25 osutatud menetlust kohaldatakse.

3. Vajaduse korral ja pärast konsulteerimist ELi tüübikinnituse omanikuga võib tüübikinnitusasutus otsustada muuta ELi tüübikinnitust.

4. Muudetava ELi tüübikinnituse omanik esitab ELi tüübikinnituse muutmise taotluse tüübikinnitusasutusele, kes andis muudetava ELi tüübikinnituse.

5. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et ELi tüübikinnituse muutmiseks on vaja kontrollimisi või katseid korrata, teatab ta sellest muudetava ELi tüübikinnituse omanikule.

Artiklis 25 osutatud menetlusi kohaldatakse üksnes siis, kui tüübikinnitusasutus järeldab nende kontrollimiste või katsete põhjal, et ELi tüübikinnituse nõuded on jätkuvalt täidetud.

Artikkel 25

ELi tüübikinnituse muudatused

1. Kui tüübikinnitusasutus teeb kindlaks, et infopaketis esitatud andmed on muutunud, kinnitab tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse muudatuse, mida artikli 24 kohaselt taotleti.

2. Tüübikinnitusasutus nimetab muudatuse läbivaatuseks, kui kontrollimiste või katsete kordamine ei ole nõutav.

Sel juhul väljastab tüübikinnitusasutus vajaduse korral infopaketi parandatud leheküljed, märkides igale parandatud leheküljele selgelt muudatuse laadi ja uuesti väljastamise kuupäeva. Infopaketi ajakohastatud tervikversioon koos muudatuste üksikasjaliku kirjeldusega loetakse kõnealusele nõudele vastavaks.

3. Tüübikinnitusasutus nimetab muudatuse laienduseks, kui esineb mõni järgmistest juhtudest:

a) vaja on täiendavaid kontrolle või katseid;

b) ELi tüübikinnitustunnistusel (välja arvatud lisades) esitatud andmed on muutunud või

c) ELi tüübikinnituse saanud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes hakatakse käesoleva määruse alusel vastu võetud õigusaktide alusel kohaldama uusi nõudeid.

4. Kui väljastatakse infopaketi muudetud leheküljed või selle ajakohastatud tervikversioon, tehakse vastavad muudatused ELi tüübikinnitustunnistusele lisatud infopaketi sisukorras, et näidata viimati lisatud laienduse või paranduse kuupäev või tervikteksti uusima ajakohastatud versiooni kuupäev.

5. Liikurmasina ELi tüübikinnituse muutmist ei nõuta, kui lõike 3 punktis c osutatud uued nõuded ei ole seda tüüpi liikurmasina puhul tehnilisest seisukohast asjakohased.

Artikkel 26

Muudatuste väljastamine ja nendest teatamine

1. Läbivaatuse puhul väljastab tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse omanikule parandatud dokumendid või vajaduse korral ajakohastatud tervikversiooni, sealhulgas infopaketi parandatud sisukorra.

2. Laienduse puhul väljastab tüübikinnitusasutus ajakohastatud ELi tüübikinnitustunnistuse, mida tähistatakse laienduse numbriga, mida suurendatakse vastavalt juba varem antud laienduste arvule. Nimetatud ajakohastatud tunnistuselt peab selgelt nähtuma laiendamise põhjus ja ajakohastatud ELi tüübikinnitustunnistuse uuesti väljastamise kuupäev. Ajakohastatakse kõik asjakohased tüübikinnitustunnistuse osad, selle lisad ja infopaketi sisukord.

Tüübikinnitusasutus väljastab ELi tüübikinnituse omanikule ajakohastatud tunnistuse ja selle lisad.

3. Tüübikinnitusasutus teatab igast ELi tüübikinnituse muudatusest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ühise turvalise elektroonilise teabevahetussüsteemi kaudu.

VI PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSE KEHTIVUS

Artikkel 27

Kehtivuse lõppemine

1. ELi tüübikinnitus antakse määramata ajaks.

2. ELi tüübikinnitus kaotab kehtivuse järgmistel juhtudel:

a) ELi tüübikinnituse saanud väljaspool teid kasutatava liikurmasina tootmine lõpetatakse vabatahtlikult;

b) väljaspool teid kasutatava liikurmasina turul kättesaadavaks tegemisel, registreerimisel või kasutuselevõtul muutuvad ELi tüübikinnituse saanud väljaspool teid kasutatava liikurmasina suhtes kohustuslikuks uued nõuded ning tüübikinnitust ei ole võimalik V peatüki kohaselt ajakohastada;

c) ELi tüübikinnitus kaotab kehtivuse artikli 30 lõike 3 kohase piirangu tõttu;

d) ELi tüübikinnitus tühistatakse vastavalt artikli 23 lõikele 5.

Esimese lõigu punkti b puhul muutuvad ELi tüübikinnitus ja asjaomane ELi tüübikinnitustunnistus väljaspool teid kasutatava liikurmasina turule laskmiseks siiski kehtetuks 24 kuud pärast esimese lõigu punktis b osutatud uute nõuete kohaldamise alguskuupäeva.

3. Kui kehtetuks muutub ainult tüübi üks variant või variandi üks versioon, kaotab kõnealuse väljaspool teid kasutatava liikurmasina ELi tüübikinnitus kehtivuse vaid selle konkreetse variandi või versiooni suhtes.

4. Kui teatavat tüüpi väljaspool teid kasutatava liikurmasina tootmine lõpetatakse, teatab ELi tüübikinnituse omanik sellest väljaspool teid kasutatava liikurmasina ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

5. Ühe kuu jooksul lõikes 4 osutatud teate saamisest arvates teatab väljaspool teid kasutatava liikurmasina ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus sellest ühise turvalise elektroonilise teabevahetussüsteemi kaudu teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele.

6. Ilma et see piiraks lõigete 4 ja 5 kohaldamist, teatab ELi tüübikinnituse omanik juhul, kui väljaspool teid kasutatava liikurmasina ELi tüübikinnituse kehtivus hakkab lõppema, sellest ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus edastab kogu asjakohase teabe ühise turvalise elektroonilise teabevahetussüsteemi kaudu viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele.

7. Lõikes 6 osutatud teave sisaldab eelkõige viimase toodetud väljaspool teid kasutatava liikurmasina tootmiskuupäeva ja valmistajatehase tähist.

VII PEATÜKK

VASTAVUSTUNNISTUS JA MÄRGISTUSEGA ANDMESILT

Artikkel 28

Vastavustunnistus

1. Tootja väljastab vastavustunnistuse igale väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale, mis on toodetud kooskõlas ELi tüübikinnitusega liikurmasina tüübi kohaselt.

2. Vastavustunnistus antakse kasutajale tasuta koos väljaspool teid kasutatava liikurmasinaga. Selle väljastamise eeltingimuseks ei tohi olla see, et ELi tüübikinnituse omanik peab sõnaselgelt paluma seda teha või et ta peab esitama lisateavet.

3. Vastavustunnistuse võib esitada kas paberkandjal või elektrooniliselt.

Kui aga ostja taotleb väljaspool teid kasutatava liikurmasina ostmisel tunnistust paberkandjal, esitab tootja selle paberkandjal ja tasuta.

4. Struktureeritud andmetena ja elektroonilisel kujul vastavustunnistuse saanud tüübikinnitusasutus:

a) tagab, et liikmesriikide tüübikinnitus-, turujärelevalve- ja registreerimisasutustel ning komisjonil on sellele juurdepääs ning

b) annab ainult lugemisõigusega juurdepääsu.

Liikmesriigid loovad oma andmevõrgu korralduse ja struktuuri, et võimaldada vastu võtta vastavustunnistusi, kasutades eelistatavalt olemasolevaid struktureeritud andmete vahetamise süsteeme.

5. Sõiduki omaniku nõudmisel väljastab liikurmasina tootja talle kümne aasta jooksul pärast väljaspool teid kasutatava liikurmasina tootmise kuupäeva vastavustunnistuse duplikaadi tasu eest, mis ei ületa selle väljastamise kulu. Iga vastavustunnistuse duplikaadi esiküljel peab olema selgelt ja vastavustunnistuse koostamise keeles nähtav sõna „duplikaat“.

6. Tootja kasutab paberkandjal ja elektroonilisel kujul vastavustunnistuse näidist, mille komisjon on lõikes 7 osutatud rakendusaktidega vastu võtnud.

Kogu käesoleva artikli kohane andmevahetus toimub turvaliste andmevahetusprotokollide abil, mis on kindlaks määratud lõikes 8 osutatud rakendusaktides.

7. Komisjon võtab vastu paberkandjal vastavustunnistust käsitlevad rakendusaktid, kehtestades eelkõige:

a) vastavustunnistuse näidise;

b) turvaelemendid vastavustunnistuse võltsimise vältimiseks ning

c) nõuded vastavustunnistuse allkirjastamise kohta.

Käesolevas lõikes osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

8. Selleks et võtta arvesse paberkandjal vastavustunnistuse puhul nõutavaid andmeid, võtab komisjon vastu elektroonilist vastavustunnistust käsitlevad rakendusaktid, milles sätestatakse eelkõige:

a) elektroonilisel kujul vastavustunnistuse andmeelementide põhivorm ja struktuur ning andmevahetuses kasutatavad teated;

b) turvalise andmevahetuse miinimumnõuded, sealhulgas andmelaostuse ja andmete väärtarvitamise ärahoidmiseks, ning meetmed elektrooniliste andmete autentsuse tagamiseks, nt digitaalallkirjade kasutamine;

c) elektroonilise vastavustunnistuse andmete vahetamise vahendid.

Käesolevas lõikes osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Vastavustunnistus koostatakse liikmesriigi ametlikus keeles. Iga tüübikinnitusasutus võib tootjalt taotleda vastavustunnistuse tõlkimist oma liikmesriigi ametlikku keelde või ametlikesse keeltesse.

10. Isik, kes on volitatud vastavustunnistusi allkirjastama, kuulub tootja organisatsiooni ning on juhatuse poolt nõuetekohaselt volitatud, et tagada tootja täielik juriidiline vastutus väljaspool teid kasutatava liikurmasina projekteerimise ja valmistamisega seotud aspektide või toodangu vastavuse eest.

11. Vastavustunnistus täidetakse tervikuna ja see ei sisalda väljaspool teid kasutatava liikurmasina kasutusele muid piiranguid kui need, mis on sätestatud käesolevas määruses.

12. Vastavustunnistus väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele, millele on antud tüübikinnitus vastavalt artikli 30 lõikele 2, sisaldab pealkirjas fraasi „Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate jaoks, millele on antud tüübikinnitus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta määruse (EL) 2025/14 (mis käsitleb üldkasutatavatel teedel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitust ja turujärelevalvet ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020) artikli 30 lõike 2 kohaselt“.

13. Piiramata lõike 1 kohaldamist võib tootja edastada vastavustunnistuse mis tahes liikmesriigi sõidukiregistriasutusele elektrooniliselt.

Artikkel 29

Liikurmasina märgistusega andmesilt

1. Tootja kinnitab tüübikinnituse saanud tüübi kohaselt toodetud väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale märgistusega andmesildi.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles esitatakse väljaspool teid kasutatava liikurmasina märgistusega andmesildi näidis. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Esimene selline rakendusakt võetakse vastu hiljemalt 29. juuliks 2027.

VIII PEATÜKK

UUS TEHNOLOOGIA VÕI UUED PÕHIMÕTTED

Artikkel 30

Uue tehnoloogia või uute põhimõtete suhtes tehtavad erandid

1. Artiklis 18 osutatud taotluse võib esitada väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübi kohta, mis sisaldab uut tehnoloogiat või uusi põhimõtteid, mis ei ole kohaldatavate tehniliste nõuetega ühildatavad.

2. Tüübikinnitusasutus annab lõikes 1 osutatud väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale ELi tüübikinnituse, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

a) taotluses on esitatud põhjused, miks kõnealune tehnoloogia või põhimõtted ei ole kohaldatavate tehniliste nõuetega ühildatavad;

b) taotluses on kirjeldatud mõju seoses uue tehnoloogiaga hõlmatud aspektidega ning meetmeid, mis on võetud selleks, et võrreldes nõuetega, mille suhtes erandit taotletakse, oleks hõlmatud aspektides tagatud vähemalt samaväärne kaitsetase;

c) nende katsete kirjeldused ja tulemused, mille on teinud selleks määratud tehniline teenistus või artiklis 41 osutatud ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus, näitavad, et punktis b sätestatud tingimus on täidetud.

3. Uuele tehnoloogiale või põhimõtetele erandkorras ELi tüübikinnituse andmiseks on vaja komisjoni luba.

Komisjon võtab vastu rakendusakti, et otsustada, kas anda käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud luba või keelduda selle andmisest. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui see on asjakohane, täpsustatakse selles rakendusaktis, kas loa suhtes kohaldatakse piiranguid, sealhulgas kehtivusaega.

ELi tüübikinnitus kehtib igal juhul vähemalt 36 kuud.

4. Enne seda, kui komisjon teeb otsuse loa andmise kohta, võib tüübikinnitusasutus anda ajutise ELi tüübikinnituse.

Selline ELi tüübikinnitus kehtib siiski ainult asjaomase liikmesriigi territooriumil ja taotletava erandiga hõlmatud väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübi suhtes ning nende liikmesriikide territooriumil, mille tüübikinnitusasutus on nimetatud tüübikinnituse lõike 5 kohaselt heaks kiitnud.

Ajutise ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus teatab komisjonile ja teistele tüübikinnitusasutustele viivitamata lõikes 2 osutatud teavet sisaldava toimiku abil, et kõik kõnealuses lõikes osutatud tingimused on täidetud.

Tüübikinnituse ajutisus ja piiratud territoriaalne kehtivus peavad nähtuma ELi tüübikinnitustunnistuse ja vastavustunnistuse pealkirjas. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et kehtestada ELi tüübikinnitustunnistuse ja vastavustunnistuse näidised käesoleva lõike rakendamiseks. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

5. Tüübikinnitusasutus, v.a lõikes 4 osutatud asutus, võib kirjalikult aktsepteerida lõikes 4 osutatud ajutist ELi tüübikinnitust, nii et kõnealuse ajutise tüübikinnituse kehtivus laieneb ka kõnealuse liikmesriigi territooriumile.

6. Kui komisjon keeldub luba andmast, teatab tüübikinnitusasutus viivitamata käesoleva artikli lõikes 4 osutatud ajutise ELi tüübikinnituse omanikule, et ajutine tüübikinnitus kaotab kehtivuse kuus kuud pärast lõikes 3 osutatud rakendusakti kohaldamise alguskuupäeva.

Väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid võib siiski turule lasta, registreerida või kasutusele võtta liikmesriigis, mille tüübikinnitusasutus tüübikinnituse andis, ja liikmesriigis, mille tüübikinnitusasutus on tüübikinnituse heaks kiitnud, kui:

a) masin on toodetud ajutise ELi tüübikinnituse kohaselt enne selle kehtivuse lõppu;

b) masinal on käesoleva määrusega nõutud märgistusega andmesilt;

c) masinaga on kaasas ajutine vastavustunnistus ning

d) dokumendid, teave ja kasutusjuhend on koostatud vastavalt käesoleva määruse nõuetele.

Artikkel 31

Delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide hilisem muutmine

1. Kui komisjon lubab teha erandi vastavalt artiklile 30, võtab ta viivitamata vajalikud meetmed asjakohaste delegeeritud õigusaktide või rakendusaktide muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut.

2. Niipea kui asjaomaseid õigusakte on muudetud, kaotatakse kõik piirangud, mis on kehtestatud komisjoni otsuses erandi tegemiseks loa andmise kohta.

3. Kui delegeeritud õigusakti või rakendusakti muutmiseks vajalikke samme ei ole astutud, võib komisjon tüübikinnituse andnud liikmesriigi taotlusel rakendusotsusega, mis võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt, lubada liikmesriigil ELi tüübikinnituse kehtivusaega pikendada.

IX PEATÜKK

ELi ÜKSIKSÕIDUKI KINNITUS

Artikkel 32

ELi üksiksõiduki kinnitus

1. Liikmesriigid annavad ELi üksiksõiduki kinnituse väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele, mis vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

2. Väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale ELi üksiksõiduki kinnituse saamise taotluse esitab väljaspool teid kasutatava liikurmasina omanik, tootja, liidus asutatud esindaja, kelle on selleks määranud tootja, või importija.

3. Artikli 16 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktides võib sätestada erinevad üksikasjalikud normid väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate kohta, millele antakse ELi üksiksõiduki kinnitus. Nendes normides käsitletakse artikli 22 lõike 3 punktides b ja c osutatud katsemenetlusi, mille käigus tehakse mittepurustavaid ja lihtsaid toiminguid, et tõendada füüsilise, virtuaalse ja mehaanilise hindamise abil konkreetse väljaspool teid kasutatava liikurmasina vastavust nõuetele.

4. ELi üksiksõiduki kinnituse tunnistusele antakse ühtlustatud nummerdussüsteemi kohaselt unikaalne number, mis võimaldab tuvastada vähemalt liikmesriigi, kes andis ELi üksiksõiduki kinnituse.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse ELi üksiksõiduki kinnituse tunnistuse näidis ja nummerdussüsteem. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

X PEATÜKK

KAITSEKLAUSLID

Artikkel 33

Selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate riiklik hindamine, mis kahtluste kohaselt kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta nõuetele

1. Kui liikmesriigi turujärelevalveasutusel on oma turujärelevalvetoimingute või tüübikinnitusasutuse või tootja esitatud andmete või saadud kaebuste põhjal piisavalt alust arvata, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin kujutab endast tõsist ohtu või ei vasta käesoleva määruse nõuetele, siis hindab ta asjaomast väljaspool teid kasutatavat liikurmasinat, lähtudes käesolevas määruses sätestatud asjaomastest nõuetest.

2. Asjaomased ettevõtjad ja asjaomased tüübikinnitusasutused teevad turujärelevalveasutustega igakülgset koostööd.

Artikkel 34

Riiklik kord, mida kohaldatakse väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes, mis kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta nõuetele

1. Kui liikmesriigi turujärelevalveasutus leiab pärast artikli 33 kohast hindamist, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin kujutab endast tõsist ohtu või ei vasta käesoleva määruse nõuetele, nõuab ta viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks

viivitamata kõik asjakohased parandusmeetmed selleks, et asjaomane väljaspool teid kasutatav liikurmasin ei kujutaks endast enam sellist ohtu või et see viidaks nõuetega vastavusse. See ajavahemik on proportsionaalne ohu või nõuete eiramise tõsidusega.

2. Ettevõtja tagab kooskõlas artiklites 7–14 sätestatud kohustustega, et kõikide asjaomaste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes, mis ta on turule lasknud, registreerinud või kasutusele võtnud, võetakse kõik asjakohased parandusmeetmed.

3. Kui ettevõtja ei võta lõikes 1 osutatud aja jooksul asjakohaseid parandusmeetmeid või kui ohu tõttu tuleb kiiresti tegutseda, võtavad liikmesriigi ametiasutused kõik asjakohased ajutised piiravad meetmed, et keelata või piirata asjaomaste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemist, registreerimist ja üldkasutatavatel teedel liikumist või kasutuselevõttu liikmesriigi turul või väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad turult kõrvaldada või tagasi võtta.

4. Lõikes 3 osutatud piiravate meetmete suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2019/1020 artiklit 18.

Artikkel 35

Liidu tasandil võetavad parandusmeetmed ja piiravad meetmed

1. Riiklik asutus, kes võtab artikli 34 kohaselt kas parandusmeetme või piirava meetme, teatab sellest viivitamata komisjonile ja teiste liikmesriikide ametiasutustele määruse (EL) 2019/1020 artikli 34 lõikes 1 osutatud info- ja teavitussüsteemi kaudu.

Samuti teatab liikmesriik viivitamata oma järeldustest tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele. Kui väljaspool teid kasutatav liikurmasin kujutab endast tõsist ohtu, teatatakse nendest parandusmeetmetest või piiravatest meetmetest ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/988 ([15]) artiklis 25 osutatud kiirhoiatussüsteemi „Safety Gate“ kaudu.

Esimese ja teise lõigu kohaselt esitatud teave sisaldab kõiki kättesaadavaid andmeid, sh asjaomase väljaspool teid kasutatava liikurmasina identifitseerimiseks vajalikke andmeid, selle päritolu, väidetava nõuetele mittevastavuse või ohu olemust, võetud riiklike meetmete olemust ja kestust ning asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti, kui ta on neid esitanud.

2. Meetmeid võtvad liikmesriigid märgivad, kas oht või mittevastavus nõuetele on tingitud kummastki alljärgnevast tegurist:

a) väljaspool teid kasutatav liikurmasin ei vasta käesoleva määruse nõuetele või

b) käesoleva määruse alusel vastu võetud asjakohastes õigusaktides esineb puudusi.

3. Kõik liikmesriigid peale meedet võtva liikmesriigi teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teatamist kõikidest võetud meetmetest ja esitavad kogu nende käsutuses oleva teabe, mis on seotud asjaomaste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate nõuetele mittevastavuse ja ohuga, ning oma vastuväited, kui nad ei ole teatatud riikliku meetmega nõus.

4. Kui kolme kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teatamist ei ole teised liikmesriigid ega komisjon esitanud teatatud riikliku meetme kohta vastuväiteid, tagavad teised liikmesriigid, et nende territooriumil võetakse asjaomase väljaspool teid kasutatava liikurmasina suhtes viivitamata samalaadsed meetmed.

5. Kui kolme kuu jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teatamist on teine liikmesriik või komisjon esitanud teatatud riikliku meetme kohta vastuväite või kui komisjon on leidnud, et teatatud riiklik meede on liidu õigusega vastuolus, siis konsulteerib komisjon viivitamata asjaomaste liikmesriikidega ja asjaomaste ettevõtjatega.

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/988, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ (ELT L 135, 23.5.2023, lk 1).

6. Lõikes 5 osutatud konsultatsiooni alusel võtab komisjon vastu rakendusaktid, et otsustada liidu tasandil ühtlustatud meetmete võtmine. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

7. Komisjon teatab lõikes 6 osutatud otsusest viivitamata asjaomastele ettevõtjatele. Liikmesriigid tagavad viivitamata lõikes 6 osutatud õigusaktides sisalduvate meetmete täitmise ja teatavad sellest komisjonile.

8. Kui komisjon leiab, et teatatud riiklik meede ei ole põhjendatud või on vastuolus liidu õigusega, tühistab asjaomane liikmesriik selle või kohandab seda vastavalt lõikes 6 osutatud komisjoni otsusele.

9. Kui risk või mittevastavus tuleneb puudustest käesoleva määruse alusel vastu võetud õigusaktides, teeb komisjon ettepaneku asjaomaste õigusaktide vajaliku muutmise kohta.

10. Kui parandusmeede loetakse käesoleva artikli kohaselt põhjendatuks või kui selle kohta võetakse vastu lõikes 6 osutatud rakendusaktid, siis tehakse kõnealune meede asjaomaste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate omanikele tasuta kättesaadavaks. Kui registrijärgne omanik on enne parandusmeetme vastuvõtmist teinud remonditöid omal kulul, siis kompenseerib tootja talle selliste remonditööde kulu parandusmeetmega nõutud remonditööde ulatuses.

Artikkel 36

ELi tüübikinnituse nõuetele mittevastavus

1. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse antud ELi tüübikinnitus ei vasta käesoleva määruse nõuetele, keeldub ta niisuguse tüübikinnituse tunnustamisest.

2. Tüübikinnitusasutus teatab keeldumisest ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele, teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja komisjonile. Kui ühe kuu jooksul pärast teavitamist kinnitab ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse mittevastavust nõuetele, tühistab see tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse.

3. Kui ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus esitab vastuväite ühe kuu jooksul pärast lõikes 2 osutatud teatamist, konsulteerib komisjon viivitamata liikmesriikidega ja eelkõige ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusega ning asjaomase ettevõtjaga.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud konsulteerimise alusel võtab komisjon vastu rakendusaktid, et otsustada, kas käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituse tunnustamisest keeldumine on põhjendatud. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Komisjon teavitab käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud otsusest viivitamata asjaomaseid ettevõtjaid. Liikmesriigid rakendavad need aktid viivitamata ja teatavad sellest komisjonile.

5. Kui komisjon teeb kindlaks, et antud ELi tüübikinnitus ei vasta käesoleva määruse nõuetele, konsulteerib ta viivitamata liikmesriikidega, eelkõige ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutuse ja asjaomase ettevõtjaga.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud konsulteerimise alusel võtab komisjon vastu rakendusakti, et teha otsus käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituse tunnustamisest keeldumise kohta. Need rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

6. Liikurmasinate suhtes, millele on antud nõuetele mittevastav ELi tüübikinnitus ja mis on juba turul kättesaadavaks tehtud, kohaldatakse artikleid 33, 34 ja 35.

XI PEATÜKK

TEHNILISE TEABE ESITAMINE

Artikkel 37

Kasutajatele ettenähtud teave

1. Tootja ei tohi esitada käesolevas määruses ettenähtud üksikasjade kohta tehnilist teavet, mis erineb tüübikinnitusasutuse heakskiidetud üksikasjadest.

2. Tootja teeb kasutajatele kättesaadavaks kogu vajaliku teabe ja juhised, milles on kirjeldatud väljaspool teid kasutatava liikurmasina kasutustingimusi või -piiranguid. Tüübikinnitusasutused annavad teavet minimaalse teabe ja juhiste kohta, mis tuleb kättesaadavaks teha.

3. Lõikes 2 osutatud teave esitatakse lisaks masina teel kasutamise juhendile.

4. Masina teel kasutamise juhend, kaasa arvatud lõikes 2 osutatud teave, tehakse kättesaadavaks koos väljaspool teid kasutatava liikurmasinaga ja esitatakse:

a) selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus väljaspool teid kasutatav liikurmasin turule lastakse, registreeritakse või kasutusele võetakse ning

b) paberil või kergesti juurdepääsetavas elektroonilises vormingus.

Kui masina teel kasutamise juhend antakse välja elektroonilisel kujul, esitab tootja teabe selle kohta, kuidas juhendile juurde pääseda või seda leida, selle liikmesriigi ametlikes keeltes, kus väljaspool teid kasutatav liikurmasin turule lastakse, registreeritakse või kasutusele võetakse.

XII PEATÜKK

TEHNILISTE TEENISTUSTE MÄÄRAMINE JA NENDEST TEATAMINE

Artikkel 38

Nõuded tehnilistele teenistustele

1. Tüübikinnitusasutused tagavad, et enne, kui nad artikli 40 kohaselt tehnilise teenistuse määravad, vastab see teenistus käesoleva artikli lõigetes 2–10 esitatud nõuetele.

2. Tehniline teenistus peab olema asutatud liikmesriigi õiguse alusel ning ta peab olema juriidiline isik, välja arvatud kinnitusasutuse juurde kuuluv tehniline teenistus ja tootja ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus, nagu on osutatud artiklis 41.

3. Tehniline teenistus on kolmandast isikust asutus, kes ei sõltu oma hinnatavate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate projekteerimise, tootmise, tarnimise või hooldamise protsessist.

Asutust, mis kuulub ettevõtjate ühendusse või kutseliitu, mis esindab ettevõtjaid, kes on seotud tema poolt hinnatavate, katsetatavate või kontrollitavate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate projekteerimise, tootmise, tarnimise, komplekteerimise, kasutamise või hooldamisega, võib pidada esimese lõigu nõuetele vastavaks, tingimusel et on tõendatud tema sõltumatus ning huvide konflikti puudumine.

4. Tehniline teenistus, selle juhtkond ja töötajad, kes vastutavad selliste tegevuskategooriate teostamise eest, mis neile on määratud kooskõlas artikli 40 lõikega 1, ei tohi olla nende poolt hinnatavate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate

projekteerijad, tootjad, tarnijad ega esindada nimetatud tegevustega tegelevaid pooli. See ei välista käesoleva artikli lõikes 3 osutatud hinnatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate kasutamist tehnilise teenistuse tegevuseks ega nende kasutamist isiklikuks otstarbeks.

5. Tehniline teenistus tagab, et tema tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta talle määratud tegevuskategooriate konfidentsiaalsust, objektiivsust ega erapooletust.

6. Tehniline teenistus ja selle töötajad on sõltumatud ja teostavad neile määratud tegevuskategooriaid võimalikult suure erialase kohusetunde ja konkreetses valdkonnas nõutava tehnilise pädevusega ega lase mitte mingisugustel surveavaldustel või ahvatlustel (eelkõige rahalistel) oma otsuseid või vastavushindamise tulemusi mõjutada, eriti kui need surveavaldused või ahvatlused tulevad isikutelt või isikute rühmadelt, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.

7. Tehniline teenistus peab olema võimeline teostama kõiki tegevuskategooriaid, mis talle on artikli 40 lõike 1 kohaselt määratud, ja tõendama määravale tüübikinnitusasutusele rahuldaval viisil, et tal on olemas:

a) asjakohaste oskuste, tehniliste eriteadmiste ja kutsealase ettevalmistusega töötajad, kellel on piisav ja asjakohane kogemus ülesannete täitmiseks;

b) nende tegevuskategooriate suhtes asjakohaste menetluste kirjeldused, mille jaoks teenistus enda määramist taotleb, et tagada nende menetluste läbipaistvus ja korratavus;

c) menetlused nende tegevuskategooriate teostamiseks, mille jaoks teenistus enda määramist taotleb, ning et need menetlused võtavad nõuetekohaselt arvesse asjaomase liikurmasina tehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega ning

d) vajalikud vahendid nende tegevuskategooriatega seotud ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks, mille jaoks teenistus enda määramist taotleb, ning et tal on juurdepääs kogu vajalikule varustusele või kõigile vajalikele vahenditele.

Lisaks peab ta tõendama määravale tüübikinnitusasutusele, et ta täidab artiklis 44 osutatud delegeeritud õigusaktides sätestatud norme, mis on asjakohased talle määratud tegevuskategooriate jaoks.

8. Tehnilised teenistused, nende juhtkond ja hindamispersonal peavad olema erapooletud. Nad ei tohi osaleda üheski tegevuses, mis võib ohustada nende otsuste sõltumatust või ausust seoses selliste tegevuskategooriatega, mille jaoks nad on määratud.

9. Tehnilised teenistused sõlmivad oma tegevusega seotud vastutuskindlustuse, välja arvatud juhul, kui vastutuse võtab liikmesriigi õiguse alusel enda kanda liikmesriik või kui liikmesriik ise on vastavushindamise eest otseselt vastutav.

10. Tehnilise teenistuse töötajad hoiavad ametisaladust teabe osas, mis on neile teatavaks saanud käesoleva määruse või selle jõustamiseks vastu võetud liikmesriigi õiguse kohaste tööülesannete täitmise käigus, välja arvatud määrava tüübikinnitusasutuse suhtes või kui seda nõuab liidu või liikmesriigi õigus. Tagada tuleb omandiõiguste kaitse.

Artikkel 39

Tehniliste teenistuste tütarettevõtjad ja alltöövõtjad

1. Tehnilised teenistused võivad teostada mõned neile artikli 40 lõike 1 kohaselt määratud tegevustest alltöövõtu korras või lasta need tegevused teostada alltöövõtjal ainult sellisel juhul, kui nende määrav tüübikinnitusasutus annab selleks nõusoleku.

2. Kui tehniline teenistus kasutab talle määratud tegevuskategooriatega seotud konkreetsete ülesannete täitmiseks alltöövõtjaid või tütarettevõtjat, siis tagab ta, et alltöövõtja või tütarettevõtja vastab artiklis 38 sätestatud nõuetele, ning teatab sellest määravale tüübikinnitusasutusele.

3. Tehnilised teenistused vastutavad täielikult kõigi oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata nende asukohast.

4. Tehnilised teenistused hoiavad määravale tüübikinnitusasutusele kättesaadavana asjakohaseid dokumente, mis käsitlevad alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni hindamist ja nende täidetud ülesandeid.

Artikkel 40

Tehniliste teenistuste määramine

1. Tehnilised teenistused määratakse sõltuvalt nende pädevusvaldkonnast ühe või mitme tegevuskategooria jaoks järgmisest neljast tegevuskategooriast:

a) A-kategooria: tehnilised teenistused, mis teevad käesolevas määruses osutatud katseid oma tegevusüksustes;

b) B-kategooria: tehnilised teenistused, mis juhendavad käesolevas määruses osutatud katseid, mida tehakse tootja või kolmanda isiku tegevusüksustes;

c) C-kategooria: tehnilised teenistused, mis korrapäraselt hindavad ja jälgivad tootjapoolseid toodangu vastavuse kontrollimise menetlusi;

d) D-kategooria: tehnilised teenistused, mis juhendavad või teevad katseid või kontrollimisi toodangu vastavuse järelevalve raames.

2. Tüübikinnitusasutuse võib määrata tehniliseks teenistuseks ühe või mitme lõikes 1 osutatud tegevuse puhul.

3. Kolmanda riigi tehnilistest teenistustest, välja arvatud vastavalt artiklile 41 määratud tehnilised teenistused, võib artikli 44 tähenduses teatada ainult siis, kui selline tehniliste teenistuste tunnustamine on ette nähtud liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahelise kahepoolse lepinguga. See ei takista tehnilist teenistust, mis on vastavalt artikli 38 lõikele 2 asutatud liikmesriigi õiguse alusel, asutamast tütarettevõtjaid kolmandates riikides, tingimusel et määratud tehniline teenistus haldab ja kontrollib tütarettevõtjaid otse.

Artikkel 41

Tootjapoolsed ettevõttesisesed akrediteeritud tehnilised teenistused

1. Tootja ettevõttesisese akrediteeritud tehnilise teenistuse võib määrata üksnes artikli 40 lõike 1 punktis a osutatud A-kategooria tegevuste jaoks. Kõnealune tehniline teenistus moodustab eraldioleva ja eristatava osa ettevõttest ega osale selliste väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate, süsteemide, osade või eraldi seadmestike projekteerimises, tootmises, tarnimises või hoolduses, mida ta hindab.

2. Ettevõttesisese akrediteeritud tehnilise teenistuse määrab liikmesriigi tüübikinnitusasutus ja see peab vastama järgmistele nõuetele:

a) ettevõttesisese tehnilise teenistuse akrediteerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008 ([16]) artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus kooskõlas käesoleva määruse artiklis 42 osutatud normidega;

b) ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus ja selle töötajad on organisatsiooniliselt identifitseeritavad ning neil on ettevõtjas, mille osaks nad on, aruandluse meetodid, mis tagavad nende erapooletuse ja tõendavad seda asjakohasele riiklikule akrediteerimisasutusele;

c) ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus ega selle töötajad ei tohi osaleda üheski tegevuses, mis võiks ohustada nende otsuste sõltumatust või ausust seoses tegevuskategooriatega, milleks nad on määratud;

d) ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus osutab oma teenuseid ainult sellele ettevõtjale, mille osaks ta on.

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

3. Ettevõttesisesest akrediteeritud tehnilisest teenistusest ei ole vaja komisjonile teatada artikli 44 tähenduses, kuid määrava tüübikinnitusasutuse nõudmisel annab ettevõtja, mille osaks ta on, või riiklik akrediteerimisasutus teavet tema akrediteerimise kohta.

Artikkel 42

Tehniliste teenistuste ja ettevõttesiseste akrediteeritud tehniliste teenistuste hindamise nõuded

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, kehtestades nõuded, mida tehnilised teenistused peavad artikli 43 kohase hindamise ja ettevõttesiseste tehniliste teenistuste artikli 41 kohase akrediteerimise käigus järgima.

Artikkel 43

Tehniliste teenistuste oskuste hindamine

1. Määrav tüübikinnitusasutus koostab hindamisaruande, milles näidatakse, et on hinnatud tehnilise teenistuse kandidaadi ja asjakohasel juhul iga tütarettevõtja või alltöövõtja vastavust nõuetele, mis on sätestatud käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides. Nimetatud aruanne võib sisaldada akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistust.

2. Hindamine, millel lõikes 1 osutatud aruanne põhineb, viiakse läbi artiklis 42 osutatud delegeeritud õigusakti sätete kohaselt. Hindamisaruanne vaadatakse üle vähemalt iga kolme aasta järel.

3. Taotluse korral edastatakse hindamisaruanne komisjonile. Sellistel juhtudel, kui hinnang ei põhine riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistusel, mis tõendab tehnilise teenistuse vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele, esitab määrav tüübikinnitusasutus komisjonile dokumendid, mis tõendavad tehnilise teenistuse pädevust ja korra olemasolu, millega tagatakse, et määrav tüübikinnitusasutus jälgib tehnilist teenistust korrapäraselt ja et tehniline teenistus vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ning selle alusel vastu võetud õigusaktide nõuetele.

4. Tüübikinnitusasutus, kes soovib enda määramist tehniliseks teenistuseks vastavalt artikli 40 lõikele 2, tõendab oma vastavust dokumentaalselt hindamise kaudu, mille viivad läbi audiitorid, kes ei ole hinnatava tegevusega seotud. Nimetatud audiitorid võivad pärineda samast organisatsioonist, kui nende töö on korraldatud hinnatavat tegevust tegevast personalist eraldi.

5. Ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus järgib käesoleva artikli asjakohaseid sätteid.

Artikkel 44

Teatamise kord

1. Liikmesriigid teevad komisjonile teatavaks iga nende poolt määratud tehnilise teenistuse nime, posti- ja e-posti aadressi, vastutavate isikute nimed ja tegevuskategooria ning kõik nimetatud määramiste hilisemad muudatused. Teatises osutatakse, milliste artikli 16 lõikes 2 loetletud elementide või nimetatud lõike teises lõigus osutatud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud muude elementide jaoks on tehniline teenistus määratud.

2. Tehniline teenistus võib artikli 40 lõikes 1 osutatud tegevusi tüübikinnituse eest vastutava määrava tüübikinnitusasutuse nimel teha ainult siis, kui komisjonile on tehnilisest teenistusest eelnevalt teatatud vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

3. Lõikes 2 osutatud tehnilise teenistuse võivad määrata mitu määravat tüübikinnitusasutust ning kõnealuste määravate tüübikinnitusasutuste liikmesriigid võivad sellest teatada, olenemata tegevuskategooriatest, millega teenistus hakkab artikli 40 lõike 1 kohaselt tegelema.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist nende määramiste hilisematest asjakohastest muudatustest.

5. Kui käesoleva määruse kohaselt vastu võetud õigusaktide kohaselt on vaja määrata konkreetne organisatsioon või pädev organ, mille tegevus ei kuulu artikli 40 lõikes 1 osutatute alla, teatatakse sellest vastavalt käesoleva artikli sätetele.

6. Komisjon avaldab käesoleva artikli kohaselt teatatud tehniliste teenistuste nimekirja ja üksikasjad oma veebisaidil.

Artikkel 45

Muudatused määramistes

1. Kui tüübikinnitusasutus on kindlaks teinud või talle on teatatud, et tema määratud tehniline teenistus ei vasta enam käesolevas määruses sätestatud nõuetele või et ta ei ole oma kohustusi täitnud, siis piirab määrav tüübikinnitusasutus määramist või peatab või tühistab selle, sõltuvalt nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmata jätmise tõsidusest, ja teavitab sellest asjaomast tehnilist teenistust. Kõnealust tehnilist teenistust teavitanud liikmesriik teatab sellest viivitamata komisjonile. Komisjon muudab vastavalt sellele artikli 44 lõikes 6 osutatud avaldatud teavet.

2. Juhul kui määramine tühistatakse, seda piiratakse või see peatatakse või kui tehniline teenistus on lõpetanud oma tegevuse, siis astub määrav tüübikinnitusasutus vajalikke samme tagamaks, et kõnealuse tehnilise teenistuse dokumente töötleb mõni teine tehniline teenistus või et need on määravale tüübikinnitusasutusele või turujärelevalveasutustele nõudmisel kättesaadavad.

Artikkel 46

Tehnilise teenistuse pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib igat juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, et tehniline teenistus ei ole enam pädev või ei täida enam talle pandud nõudeid ja ülesandeid.

2. Määrava tüübikinnitusasutuse liikmesriik esitab komisjonile selle nõudmisel kogu teabe, mis on seotud asjaomase tehnilise teenistuse määramise alusega või määramise säilimisega.

3. Komisjon tagab, et kogu tundlikku teavet, mis on uurimise käigus saadud, käsitletakse konfidentsiaalsena.

4. Kui komisjon teeb kindlaks, et tehniline teenistus ei vasta või enam ei vasta tema määramise nõuetele, teatab ta sellest määrava tüübikinnitusasutuse liikmesriigile.

Komisjon nõuab liikmesriigilt vajaduse korral määramise piiramist, peatamist või tühistamist.

Kui liikmesriik jätab vajalikud parandusmeetmed võtmata, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, et otsustada asjaomase tehnilise teenistuse määramist piirata või määramine peatada või tühistada. Rakendusaktid võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile nimetatud rakendusaktidest ning ajakohastab artikli 44 lõikes 6 osutatud avaldatud teavet.

Artikkel 47

Tehnilise teenistuse tegevusalased kohustused

1. Tehnilised teenistused teostavad nende kategooriate tegevusi, mille jaoks nad on määratud, need määranud tüübikinnitusasutuse nimel ning kooskõlas hindamis- ja katsemenetlustega, mis on sätestatud käesolevas määruses.

2. Tehnilised teenistused teevad või juhendavad käesolevas määruses nimetatud tüübikinnituskatseid või kontrollimisi. Tehnilised teenistused ei tee katseid, hindamisi või kontrollimisi, mille tegemiseks nende tüübikinnitusasutus ei ole neid nõuetekohaselt määranud.

3. Tehnilised teenistused peavad igal ajal:

a) võimaldama neid määranud tüübikinnitusasutusel tehnilist teenistust vastavushindamise ajal vajaduse korral jälgida ning

b) ilma et see piiraks artikli 38 lõike 10 ja artikli 48 kohaldamist, andma neid määranud tüübikinnitusasutusele oma käesoleva määruse rakendusalasse kuuluvate tegevuskategooriate kohta nõutavat teavet.

4. Kui tehniline teenistus leiab, et tootja ei ole täitnud käesolevas määruses sätestatud nõudeid, siis teatab ta sellest määravale tüübikinnitusasutusele, et määrav tüübikinnitusasutus nõuaks tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist ega väljastaks seejärel ELi tüübikinnitustunnistust enne, kui on võetud tüübikinnitusasutust rahuldavad parandusmeetmed.

5. Kui tüübikinnitustunnistuse väljastamise järel toimuva toodangu vastavuse kontrollimise käigus leiab määrava tüübikinnitusasutuse nimel tegutsev tehniline teenistus, et väljaspool teid kasutatav liikurmasin ei vasta enam käesolevale määrusele, siis teatab ta sellest määravale tüübikinnitusasutusele. Tüübikinnitusasutus võtab asjakohased meetmed, nagu on sätestatud artiklis 23.

Artikkel 48

Tehnilise teenistuse teatamiskohustused

1. Tehnilised teenistused teatavad neid määranud tüübikinnitusasutusele järgmisest:

a) iga leitud mittevastavus, mille korral võib olla vaja ELi tüübikinnitustunnistus andmata jätta, seda piirata, see peatada või tühistada;

b) asjaolud, mis mõjutavad määramise ulatust ja tingimusi;

c) turujärelevalveasutustelt saadud teabenõuded nende tegevuse kohta.

2. Oma määrava tüübikinnitusasutuse nõudmise korral annavad tehnilised teenistused teavet tegevuse kohta oma määramisalas ja muude tehtud toimingute, sealhulgas piiriülese tegevuse ja alltöövõtu kohta.

XIII PEATÜKK

RAKENDUSAKTID JA DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID

Artikkel 49

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määrusega (EL) nr 167/2013 loodud põllutöömasinate tehniline komitee (TC-AV). See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

3. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 50

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 5 lõikes 6, artikli 16 lõikes 2, artikli 22 lõikes 9, artikli 23 lõikes 6 ja artiklis 42 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. jaanuarist 2025. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande mitte hiljem kui üheksa kuud enne nimetatud viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 6, artikli 16 lõikes 2, artikli 22 lõikes 9, artikli 23 lõikes 6 ning artiklis 42 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 5 lõike 6, artikli 16 lõike 2, artikli 22 lõike 9, artikli 23 lõike 6 või artikli 42 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu mõlemad on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

7. Komisjon võtab artikli 5 lõikes 6, artikli 16 lõikes 2, artikli 22 lõikes 9, artikli 23 lõikes 6 ja artiklis 42 osutatud delegeeritud õigusaktid vastu enne 29. jaanuari 2027.

XIV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 51

Määruse (EL) 2019/1020 muutmine

Määruse (EL) 2019/1020 I lisale lisatakse järgmine punkt:

„72) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta määrus (EL) 2025/14, mis käsitleb üldkasutatavatel teedel liiklevate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tüübikinnitust ja turujärelevalvet ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 (ELT L, 2025/14, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/14/oj).“

Artikkel 52

Õigusaktide täitmise tagamise alase teabe vahetamise foorum

1. Määruse (EL) 2018/858 artikli 11 kohaselt komisjoni loodud õigusaktide täitmise tagamise alase teabe vahetamise foorumil (edaspidi „foorum“) võetakse arvesse järgmist:

a) määrusega kehtestatud nõuete ühetaolise tõlgendamise ja rakendamisega seotud küsimusi;

b) tüübikinnitustegevuste ja turujärelevalvemeetmete tulemusi;

c) käesolevas määruses sätestatud nõuete rakendamise seisukohast asjakohaseid üldiseid küsimusi, mis on seotud tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja järelevalvega;

d) ettevõtjate poolt toime pandud rikkumisi;

e) X peatükis sätestatud parandusmeetmete ja piiravate meetmete rakendamist;

f) turujärelevalvemeetmete planeerimist, kooskõlastamist ja tulemusi.

2. Määruse (EL) 2018/858 artikli 11 lõikeid 1, 4, 5, 6 ja 7 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Foorumile kutsutakse osalema maanteeliiklusega seotud ohutusküsimustega tegelevad sidusrühmad, alati kui see on käesoleva määruse rakendamiseks asjakohane.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel võetakse arvesse järgmist:

a) määruse (EL) 2019/1020 artikli 30 lõiget 2 ja artiklit 32 ei kohaldata;

b) viiteid haldustegevuse koordineerimisrühmale määruse (EL) 2019/1020 artikli 11 lõikes 8, artikli 30 lõigetes 1 ja 3, artikli 31 lõikes 2 ja artiklis 33 käsitatakse viidetena foorumile.

Artikkel 53

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 28. jaanuariks 2028 nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisemast muudatustest.

2. Karistatavad rikkumised on muu hulgas järgmised:

a) valeandmete esitamine tüübikinnituse andmise menetluses või X peatüki kohaste parandusmeetmete või piiravate meetmete kohaldamise korral;

b) katsetulemuste võltsimine ELi tüübikinnituse saamiseks või seoses kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse kontrollimisega või turujärelevalvega;

c) selliste andmete või tehniliste kirjelduste esitamisest hoidumine, mis võiks tuua kaasa ELi tüübikinnitustunnistuse tagasivõtmise, selle andmisest keeldumise või selle tühistamise;

d) teabele juurdepääsu andmisest keeldumine;

e) tüübikinnitust nõudvate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate turul kättesaadavaks tegemine või kasutuselevõtt ettevõtjate poolt ilma sellise tüübikinnituseta või sel eesmärgil dokumentide või märgistuse võltsimine;

f) ettevõtjate kohustuste täitmata jätmine;

g) tehniliste teenistuste mittevastavus nende määramiseks ettenähtud nõuetele.

Artikkel 54

Läbivaatamine

1. Hiljemalt 29. jaanuariks 2033 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, lisades sellele asjakohasel juhul asjaomased seadusandlikud ettepanekud.

2. Aruanne põhineb konsulteerimisel asjaomaste sidusrühmadega ning selles võetakse arvesse kõnealuse teemaga seotud Euroopa või rahvusvahelisi standardeid ja lõikes 3 osutatud teavet.

3. Hiljemalt 29. jaanuariks 2032 edastavad liikmesriigid komisjonile järgmise teabe:

a) käesoleva määrusega kehtestatud tüübikinnitus- ja turujärelevalvemenetluste kohaldamine;

b) käesoleva määruse kohaselt antud ELi tüübikinnituste ja ELi üksiksõiduki kinnituste arv;

c) väikeseeria riikliku tüübikinnituse, üksiksõiduki riikliku kinnituse ja riikliku tüübikinnituse nõuded ning alates 28. jaanuarist 2025 antud selliste kinnituste arv.

Artikkel 55

Üleminekusätted

Erandina käesolevast määrusest võivad liikmesriigid kohaldada kuni 29. jaanuarini 2036 kõiki oma õigusakte, mis käsitlevad üldkasutatavatel teedel liikuvate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate riiklikku tüübikinnitust, väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate suhtes, mis on turule lastud ajavahemikus 29. jaanuarist 2028 kuni 29. jaanuarini 2036. Selle aja jooksul võib tootja taotleda ELi tüübikinnitust, taotleda ELi üksiksõiduki kinnitust või järgida liikmesriigi asjakohast õigust.

Artikkel 56

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Alates 28. jaanuarist 2025 võivad liikmesriikide ametiasutused anda uuele väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübile ELi tüübikinnituse või uuele väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale ELi üksiksõiduki kinnituse ega keela, ilma et see piiraks artikli 5 lõike 6 ja X peatüki kohaldamist, uue väljaspool teid kasutatava liikurmasina registreerimist, turule laskmist või kasutuselevõtmist, kui asjaomane väljaspool teid kasutatav liikurmasin vastab käesoleva määruse nõuetele ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele, kui tootja seda taotleb.

Niipea kui liikmesriikide ametiasutused on teise lõigu kohaselt andnud uuele väljaspool teid kasutatava liikurmasina tüübile ELi tüübikinnituse või uuele väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale ELi üksiksõiduki kinnituse, ei keeldu see liikmesriigi ametiasutus tootja taotluse korral muu ELi tüübikinnituse või muu ELi üksiksõiduki kinnituse andmisest, kui see on kooskõlas käesoleva määruse ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 29. jaanuarist 2028.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. detsember 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	BÓKA J.